

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
8-hasábos petty sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, április 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: „Jogok és kötelezettségek.”
- A képviselőház ülése.
- „A hóhérimnusz.”
- Megszökött honvédfőhadnagy.
- Vívómeester a bíróság előtt.
- Osztrák hang a Gotterhaltérol.
- A városatyá-választások.
- A műgyetem rektorának levele.
- Letartóztatott franciá kém.
- A megszókött tanító.
- Rablás a Marosparton.
- Az aradi katolikusok gyűlése.
- Becsületsértő előjáráság.
- Tárca: Magyar remekírók.
- Regény-Csarnok: Klára grófnő. Fordította: Ritt Gyula.

„Jogok és kötelezettségek.”

Arad, április 17.

Egy közérdekű kérdés: a villamos refakciák kérdése fekszik a város tanácsa előtt. Mi tettük oda, mert a közönség sérelmét látjuk benne. De amely pillanatban a város tanácsa elé került, azonnal részesevé vált ez ügynek Arad egész közönsége és a város tanácsa lett a kérdés hivatott kezelője, melynek köteleességszerűleg magáévá kell tennie minden ügyet, mely a nagyközönség anyagi érdekeit érinti.

Az Aradi Villamossági Részvénytársaság nevében Fényes Dezső ur ma egy ketteljes iratot hozott napvilágra, mely a város tanácsához van adressálva. A beadványban Fényes Dezső ur ezeket mondja:

Megjegyezzük, hogy azon esetben, ha a 31-ik szakasz szerint fogyasztóinkat már eddig is árleengedésben részesíteni tartoztunk volna, mi e kötelezettségünknek hivatalos felszólítás nélkül is eleget tenni mindenesetre kötelességünknek ismertük volna, mert társaságunkban sokkal élénkebb a kölcsönös jogok és kötelezettségek iránt táplált érzélem, semhogy minden közbelépés nélkül is már ne juttatta volna minden fogyasztónak az őt megillető visszatérítést.

A városi tanács bizonyosan nem fogja rossz néven venni tőlünk, ha a beadvány e pontjára megadjuk a választ, mielőtt még a címzett tehetné, s fölvilágosítjuk az érdeklődőket, hogy a várossal szerződött vállalatok némelyikének akkor kell legkevésbé hinni, amikor ájtatos szemforgatás között arra hivatkozik, hogy mennyire szívéen hordja a közönség érdekeit.

A Villamos Társulat a szerződés vitás 31-ik pontját úgy csüri-csavarja, hogy szerinte nem az összefogyasztást mutató árammérőnek, hanem minden egyes lámpának el kell érnie a 600, 1000, —1500 és 2000 órás égési kvantumot, hogy a fogyasztó refakciákra igényt tarthasson. E ferditést, mely a szerződésből semmiképpen ki nem magyarázható, természetesen jogosnak el nem ismerjük, mégis hogy bebizonyítsuk, mekkora a Villamos Társulatban „a kölcsönös jogok és kötelezettségek iránt táplált érzélem”, egy konkrét példával fogjuk ráolvasni az önérzetes vál-

lalatra, hogy refakciákat még ott sem adott, ahol a fogyasztók az ő nyakatekert számítását véve alapul, a refakciákra minden körülmények között igényt tarthattak volna.

Maresch Gyula, Atzél Péter-utcai diszműáru kereskedésében két darab villamos lámpa ég 1897 óta, tehát a Villamos Társulat alakulása óta. Hogy ez idő alatt a két lámpa áramfogyasztásáért mennyit fizetett a nevezett kereskedő, azt a következőkben mutatjuk ki:

évben	fizetett	kor. fill.
1897	„	430.50
1898	„	319.80
1899	„	346.30
1900	„	304.10
1901	„	259.60
1902	„	226.60

Mindjárt az első fogyasztásiesztendőt véve alapul, esett minden egyes lámpára 215 korona 25 fillér évi fogyasztás, ami tiz fillérjével számítva (mert a szóban forgó kereskedő még tiz fillért fizet hektowattónként) kétezerszázötvenkét hektowatt villamnak az ára. Maresch Gyula tehát még a villamos vállalat védekezése szerint is elérte két be rendezett lámpájával a fogyasztásnak azon mennyiségét, amely után visszafizetés jár. És konstataljuk, hogy Maresch Gyula a hat év alatt egyetlen fillér refakciát nem kapott, ellenben azon a napon, amikor lapunk a titokzatos szerződést napvilágra hozta, megjelent nála Fényes Dezső villa-

Magyar remekírók.

A „Franklin-Társulat” e korszakos vállalatából megjelent a harmadik sorozat. Ma már, midőn a „Magyar Remekírók” díszes és becses kötetének ezrei, sőt tizezrei forognak az országban, fölösleges lenne ennek a klasszikus gyűjteménynek akár a kulturhistóriai, akár a nemzeti fontosságát hajtogatni; az a közönség, melynek izlésében, műveltségében és hazafiságában bizva a kiadó-társulat, e nagy vállalkozásra elszánta magát, fényesen bebizonyította, hogy érti és érzi a „Magyar Remekírók”-nak nagy jelentőségét s nem azt a könyvet veszi meg, a mellyel legügyesebben kínálgatják, hanem azt, a mellyeknek belső értékéről is helyes ítéllete van. Egy szóval: nem Maecenas többé a művelt magyar közönség, hanem — műértő: nem adózik, hanem vásárol, nem csak adni akar, hanem élvezni is.

Ebben pedig bő része lehet, ha a „Magyar Remekírók” kötetét forgatja; mert lassan-lassan, a mint a kötetek egymásra gyűlnek, a magyar irodalom kodifikálása lesz ez a gyűjtemény. Egymás mellé sorakoznak a könyves polcokon a magyar nemzet nagy szellemeinek alkotásai s mire mind az ötvenöt kötet megjelenik, — nem lesz mit irigyelnünk a nyugati nemzetektől: — a mi irodalmunknak is vannak oly gyöngyei, a minőkkel más nemzetek nem kérkedhetnek. A „Magyar Remekírók” első két sorozatának tiz kötetében ugyanis Arany János, Csiky, Garay, Kossuth Lajos,

Reviczky, Szigligeti és Tompa műveit kaptuk, vagy teljesen, vagy részben: a most szétküldött új sorozatban pedig Vörösmarty harmadik kötetén kívül Czuczor, Kazinczy, Kölcsey és Vajda egy-egy kötetét találjuk.

A magyar szellemi élet pangása, nemzetünk fásult közömbössége soha sem volt szembeütőbb, mint a Kazinczy fellépésének idejében. Herder szavait, hogy a „magyarnak nincs többé mit keresnie a földön”, akórányan néma fájdalommal olvasták és igazoltak hitték. Ez a „Kun Lászlónál is mostobább idő”, — a hogy Vitkovics írja, — kétségbe ejtette a nemzet legjobbjait, a kik semmi vigasztalót se láttak a haza sorsában. A hazafias írói törekvéseknek s árnyát szegte a cenzura és szellemi életünknek néhány szörványos nyilatkozása is inkább csak a végvonaglás tusájáról lebben-tette föl a fátyolt... Egyedül Kazinczy nem csüggedett: — a mult dicsőségének sirján a föltámadás lehetőségét hirdette, — s e hitének apostolaként, szinte egymaga vállalkozott a gigászi föladatra, hogy a tetszhalott magyarba új életet önt, a fásult szivekbe pezsgő vért ereszt és fölrázza dermedtségéből az aivó társadalmat.

„Illő, hogy aki erőt érez magában, ellene szegezze magát a reánk törő szörnyű veszedelemnek”, — írja Vida Lászlónak; s ő maga jár jó példával elül. Izgató szenvedélye egy percig se hagyta pihenni az acélos lelkű, lángoló szívű reformátort: — de a célt elérte; élete végére, megérhette azt az örömet, hogy eszméi

az egész nemzet életét megtermékenyítették. Ő volt az irodalom és a közélet Széchenyi-e: — a nemzetébresztő legnagyobb magyar abba a földbe vetette el politikai reformjainak magvait, a mellyen a Kazinczy tolla szántott barázdákat. „Szellem vala ő, — írja róla Kölcsey, a ki legbuzgóbb tanítványa volt, — mely a tessedő egészet oly sokáig csaknem egyedül eleveníté; s lépcső, mellyen egykorui magasbra hághassanak s a szerencsésebb maradék tetőre juthasson...”

Az az egy kötet, a melyet Váczy János, Kazinczy leghivatottabb kritikusa válogatott össze a nagy agitátor munkáiból, egész képét adja irodalmi ujjászületésünk e buzgó apostolának és munkásának. A mi eredetét versben irt, azt mind fölvetta a kötetbe; eredeti prózai dolgozatai közül pedig a legfontosabbat, a Pályám emlékezetét. Egy egész könyvet töltenek meg Dalai és ódái, kettőt a Tövissek és virágok, egyet-egyét az Epigrammák, a Vegyesek és az Epistolák: s e hat könyv után következik a Pályám emlékezetének négy könyve. Megelőzi pedig Kazinczy írásait a Váczy János dr. Bevezetése, mely rövid, de annál tömörebb és igazságos kritikával méri a széphalmi mester nagy érdemeit.

Kölcsey Ferenc, a nyelvújítás mesterének legtehetségesebb tanítványa, — „voltaképpen több író foglial magában”, — a hogy Gregus jellemzően mondja róla. Angyal Dávid, a ki a „Magyar Remekírók” sorába fölvetett Kölcsey-kötet elé alapos és kimerítő kritikai bevezetést

mos igazgató ur és felszólította, hogy kényezze a villamos áramnak tíz fillérről nyolc fillérre való leszállítását. Mely felszólításnak a nevezett nagyfogyasztó azonban nem tett eleget, hivatkozván most már a város közönségének szerződésileg biztosított jogaira.

De felhozunk még egy másik példát is annak igazolására, hogy mekkora a Villamos Társulatban az általa büszkén vallott jogok és kötelezettségek iránti érzelem.

A várossal kötött szerződés 35-ik pontja így hangzik:

A vállalkozó árammérőket csak oly esetekben használhat, amikor a legmesszebb menő engedmények dacára, sem sikerülne az illető fogyasztókkal általánosan összefoglalva megállapodásra jutni.

Vajjon hol van az a magánfogyasztó, akinél a berendezés idején „legmesszebb menő engedmények” mellett, vagy anélkül is, kísérletet tett volna a Villamos Társulat egy általánosan megállapítására? Ilyen Aradon nincs.

A vitás esethez hozzászóltak jogászok és műszaki férfiak egyaránt. Hogy hol van az igazság, azt döntse el majd az arra hivatott bíróság.

A Villamos Társulat azonban, mely a jogok és kötelezettségek tiszteletben tartására oly fennem hivatkozik, írja be emlékkönyvébe okulás gyanánt, hogy egy hiba sokkal könnyebben megbocsátható, mint azok a kifogások, melyeket a hiba palástolására hordanak össze.

* *

A trónörökös és a véderő vita. A prágai *Politik* mai számában egy budapesti tudósítás alapján azt írja, hogy komoly magyar politikusok a megfeneklett véderőjavaslatok ügyében *Ferenc Ferdinánd* trónörökösöt várják segítyt, aki, mint mondják, közben fog járni, hogy a mostani tarthatatlan helyzetet megváltoztassák.

Írt, igen nagy szeretettel foglalkozik e sok oldalú költővel. A himnusz írója erős, élénk fűrészdő, bátor elme volt, igazi hőse a meggyőződésnek, de mélyre ható s élesen boncoló logikája mellett van benne lírai érzés, költői fogékonyság és szubjektív színezés is.

A husz ives, tartalmas kötetben megvanak Kőlcsey összes versei, melyek közül több nem az irodalomtörténeté csupán, hanem az egész nemzeté is. Próza munkái közül a legjelesebbeket válogata ki Angyal Dávid: — a Berzsenyi Dániel verseiről írt kritikáját, emlékbeszédjét ugyancsak Berzsenyi Dániel föltö, a gyönyörű Parainesist, melyet mindnyájan olvastuk és tanultunk az iskolában, s a melynél szebb oktatást, legalább magyar nyelven, ma sem ismerünk. Mintha csak ebben tette volna el Kőlcsey a maga ideális egyéniségének az etikai hitvallását, hogy — „bár minden küzdéseink mellett a magunk számára jobb napokat nem vivhatunk ki: de tisztán érezve, hogy emberi rendeltetésünk főcélja nem is ez vala: nem nézünk átokkal vissza a pályára, mely ha nekünk tövist hozott is, nemünknek most, vagy a jövőndőben virágot és gyümölcsöt teremhet.”

Czuczor Gergely, a hazafias érzésű bencés költői munkáit Zoltvány Irén rendezte sajtó alá s ugyancsak ő írta meg kiváló rendtársának az életrajzát is. A sokat szenvedett, testestől-lelkestől magyar Czuczorral, Petőfivel kivéve, nincsen újabb költő, aki „népszerűség” tekintetében vetekedhetne. Egy híján negyven dalát éneklé ma már a nép, s költészetének bizonyára legbecesebb részét teszik e népies dalok. De talentuma más irányokban is nyilatkozott: — az óda, elégia, epigramma, szatira

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 17.

Két rendbeli incidenssel kezdődött a mai ülés, a melyre szintén nagy erővel vonultak fel az összes pártok. *Holló* Lajos a pécsi afférben, *Olay* Lajos egy *Rakovszky*-val keletkezett ügyében nyilatkozott igen élesen. A mikor kijelentette, hogy *Rakovszky* nem sérthet meg senkit, halálos csönd állott be. A kínos epizódot elnöki rendreutasítás, majd *Rakovszky*-nak egy szelid megjegyzése követte.

Ezután *Kossuth* Ferenc beszélt az indemnitás ellen. Határozott nagy érdeklődés fogadta beszédét, mert irányadóul tekintették az indemnitás vita folyamatára. Beszéde közben éles szeszcsapások voltak jobb és baloldal között és a kormánypárt legerősebben a „többség uralmát” illető kifakadások ellen tiltakozott. Egyebekben a párt határozata értelmében bejelentette a további obstrukciót, ha a kormány nem igéri meg az időhöz kötött javaslatok tárgyalását.

Zichy János gróf, a néppárt elnöke, a néppárt nevében tartott egy felfelé ravasz beszédet, a melynek lényege az, hogy az indemnitás ellen nem obstrukálnak.

A szünet alatt *Olay*-*Rakovszky* párbajról beszéltek, de kihívás az ülés folyamán nem történt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Plósz* Sándor, *Fejérváry* Géza báró és *Wlassics* Gyula miniszterek.

Elnök megnyitván az ülést, bemutatja az irományokat.

Dobieczy Sándor előadó betérjeszti a *Balaton-szent-györgy*—*keszthelyi* h. é. vasutáról szóló jelentést.

Elnök jelenti, hogy *Holló* Lajos és *Olay* Lajos napirend előtt felszólálnak.

(A pécsi affér.)

Holló Lajos személyes kérdésben kijelenti, hogy a szájába adott ama kijelentés, hogy ő botrányt és szenzációt akart, teljesen hazug, valótlan és ostoba. A *M-g* első közleménye inkább szerény hangú volt. A *Budapesti Hírlap* bővebben, részletesebben tárgyalta a pécsi dolgot. Az eltérések felderítésére küldött Pécsre

tudósítót, de csak a száraz tényeket írták meg. Hogy szenzációt hajhásztak volna, az hazug és valótlan állítás. *Herczeg* Ferenc is, ki kormánypárti képviselő volt, elítélte a pécsi dolgot és lapjában *Hugó* Viktort idézte, aki szerint a nemzet szabadságáért könnyű feláldozni ezer férfit, de ha egy gyermeket áldoznak fel érte, akkor nem kell a szabadság, mert az becsutlen szabadság. (*Zajos* helyeslés és éljenzés a szélbalon).

A kicsapott hadapródok magánmegjegyzéseket tettek...

Fejérváry Géza báró: Nem magánmegjegyzés volt.

Holló: Ők itt nem az ifjakat akarják igazolni, hanem az idegen szellemet és jelvényeket akarják a Gotterhalteval együtt kiirtani. (Tetszés a szélbalon).

(*Olay* és *Rakovszky*.)

Olay Lajos: Tegnap *Fejérváry* beszéde közben azt mondta, hogy „Ime már *Rakovszky* és *Fejérváry* egy huron pendülnek. Csokolózsanak!” A naplóban e közbeszólás után oda van iktatva:

„*Rakovszky* István: Inkább, mint a fonógépekkel”. Ezt a közbeszólást *Rakovszky* nem mondotta, hanem valaki a naplóba írta. Ez az el nem mondott közbeszólás gyáva orvtámadás volt. Ami a fonógépeket illeti, sajtópört indított és akkor maga a vádolt jelentette ki, hogy bizonyítani nem tud. Tehát ismétli, a gyanúsítás gyáva orvtámadás volt, *Rakovszky*-hoz nincs szava, ő senkit meg nem sérthet.

Elnök *Olayt* az „orvtámadás”-ért rendreutasítja.

Rakovszky István: Köszönetet mond az elnöknek intervenciójért, a melyre csak mint a Ház tagjának volt szüksége. Egyébként azért is köszöni, mert maga is kívánja, hogy a Ház tanácskozásának előkelő színvonala ne szenvedjen. (Gúnyos derűtség jobbról és a szélbalon.)

Elnök jelenti, hogy *Fejérváry* és *Szell* miniszterek az ülés végén felelnek két interpellációra és *Visontai* sürgős interpellációt terjeszt elő a galíciai magyar munkásokról. Ezért a napirendet egy órákor megszakítják.

(*Kossuth* az indemnitásról.)

Kossuth Ferenc: A kormány azért jutott ebbe a helyzetbe, mert az előbbi indemnitás alatt nem tárgyalta az időhöz kötött javaslatokat. Az ellenzék lojálisan járt el a multkori indemnitásról. A kormány elkerülhette volna az ex-lex állapotot. Felolvassa a függetlenségipártinak a minap hozott határozatát, a mely szerint a kormány elháríthatja a törvényen ki-

és eposz különböző hangjai mind megcsendülnek a lantján s költészetének az erős nemzeti érzés volt a legfőbb táplálója. A *Riadó* költőjét bilincsekbe verték ugyan, de magyar lelkét nem lehetett békákba szorítani.

Ebben a kötetben együtt találjuk lírai és vegyes költeményeit, jeles műfordításait (különösen nevezetes „*Horatius* epistolája a *Pisókhoz*, aköltészetéről”, mely eddig csak összes műveiben volt meg), népdalait, paprikás verseit, rajzait, életképeit, népregéit (köztük a híres „*Falusi* kis leány Pesten”), balladait és legendáit, hősköltészeit (köztük a nagy koncepciójú „*Hunyad*”-ot, mely nemcsak *Czuczor*-nak lett volna főműve, hanem epikai költészetünknek is legtökéletesebb alkotása, ha szerzője abba nem hagyja), stb. Bezárják a kötetet a rövid mesék, melyeknek allegorikus keretében „magyar példaszók” erkölcsifogalmatait magyarázza *Czuczor*.

A *Vörösmarty* Mihály munkáinak végleges, teljes kiadásából, mely ebben a vállalatban jelenik meg, a harmadik kötetet kapjuk. — a nagy költő drámai költeményeinek első felét. Megalkotásuk időrendjében következnek egymás után *Salamon király*, *Hábador*, A buzdósok és *Csongor* és *Tünde*, mely a magyar költői nyelv legszebb diadala. Általában megszokták csak a lírai és epikai költőt magasztalni *Vörösmarty*-ban; pedig filozófiai mélység, a gondolatok költői szépsége, a hasonlatok fönsége és merészsége dolgában semmit sem írt *Vörösmarty*, a mi drámai költeményeinek föltöte állana. Valóságos *Shakspere*i forrongás nyilatkozik eszméiben, míg hibátlan, zengzetes sorain szintén meglátszik, hogy sokat tanult a brit szellemóriástól, akinek hatása lépten-nyo-

mon nyilatkozik minden sorában. Technikája meg valósággal páratlan: a blank-verset senki se kezelte nagyobb művészettel nyelvünkben, mint ő. A harmadik sorozat öt kötetéből csak ehhez az egyhez nincsen arckép és bevezetés; mind a kettő a legelső *Vörösmarty*-kötet előtt van, mely az első sorozatban jelent meg, s az életrajzot *Gyulai* Pál írta meg mesteri tollával, arcképét pedig, valamint a többiekét *R. Hirsch* Nelli festette meg.

Vajda János kisebb költeményei teszik a harmadik sorozat ötödik kötetét. A *Petőfi* utáni korszaknak kétségkívül legönállóbb, legtartalmasabb lírikusa. Mindenütt nagy erő, mély megindulás és viharos pathos emeli, — írja róla *Endrődi* Sándor, a ki a kötet elé nyomtatott lelkes Bevezetésben teljes igazságot szolgáltat a sokat bántott és félreismerett, önmagával is meghasonlott költőnek. *Vajda* egyénisége annyira különálló, egyedüli, hogy szinte megdöbbsent. Költészetete a borongós ég, a zugó óceán vagy a roppant nagy, komor hegyek hatására teszi ránk. Nem közönséges, nem hétköznapi, de ritka, rendkívüli, szertelen. Duzzad az erőtlől, ég a szenvedélytől s keserűségében néha úgy tud sűrűlni, mint a vihar vagy *Shakspere* hősei. Tépeldő, vívódó, magát emésztő lélek, a ki a forradalom utáni lírát erős bölcselmi tartalommal mélyítette s új hangokkal gazdagította: — nem lehet őt mély megindulás nélkül olvasni, — a hogy *Endrődi* írja.

E „kisebb költemények” sorában ott látjuk *Vajda* legjelesebb alkotásait. Első helyen vannak a *Sirámkok*, melyeket a *Szerelem* átka, ez a gyöngyfűzér követ. Az eszmei tartalom révén szerves kapcsolatban van e dalokkal az a gyö-

vüli állapotot, ha a törvény által előírt és követelt javaslatokat tárgyalja le. (Nagy zaj a szélbalon.)

Kubik Béla: Megcsalták az országot!

Zajos felkiáltások: Ugy van! Megcsalták! (Nagy zaj jobbról.)

Münnich Aurél: Micsoda csalás! Hogy merik ezt mondani?! Rendre! Rendre! (Nagy zaj jobbról és a szélbalon.)

Endrey: Igen, megcsalták! Mást tárgyaltak. (Zajos ellenmondás jobbról.)

Elnök többször csendet kér.

Kossuth Ferenc: Ha pedig nem a törvény adta követelmények teljesítésére fordítják az időt, akkor igenis az ellenzék mindent elkövet az indemniti megakadályozására. (Helyeslés a szélbalon.)

Fülöp Béla: Elég szomorú. (Zaj.)

Kossuth Ferenc: Annál is inkább van joga ehhez az ellenzéknek, mert a kormány nem a többség kifolyása, hanem a többség a kormány kifolyása. (Derűtség.)

Pozsgay Miklós: A kormányt az osztrák császár nevezi ki!

Zichy Adalárd gróf (néppárti): Már megint a dinasztia támadják, ne a dinasztia támadják, hanem a kormányt. (Zaj.)

Kossuth Ferenc: A többségi uralom önkény uralommá vált és tulásba viszik a többség uralmát. (Ellenmondások jobbról.) Kérdi, jobb-e 800 ember zsarnoksága?

Fülöp Béla: Nem zsarnokság! (Zaj.)

Kossuth: A kormánynak a katonai javaslatok tárgyalása előtt a nemzetre kell apellálnia. A függetlenségi párt csak akkor fejt ki erős ellenállást, a mikor a nemzet érdekében harcol, nemzeti vívmányokat akar és nemzeti szerencsétlenséget akar elhárítani.

Pozsgay: Most beszéljen Münnich!

Münnich Aurél: Veszélyeztetik az alkotmányt!

Kossuth: A többség jogát nem szabad ad absurdum vinni. Az ellenállás a nemzet szent joga. Anuál is inkább, mert itt nem a többség meggyőződéséről, hanem egy láthatatlan kéz beavatkozásáról van szó. (Tetszés a szélbalon.) Meggyőződése, hogy egy láthatatlan kéz beavatkozásáról, és alkotmányon kívüli tényezőkről van szó. Végre is legyen már a magyar nemzet az ur itt! Mert minden hatalom a nemzet-től van kezdve, a királyi hatalomtól az utolsó éjjeli őrig. (Helyeslés.) A sic volo, sic jubes elvével uralkodni nem szabad. Ragaszkodjunk a kormány a javaslat indokolásához és akkor nem lesz ex-lex állapot. Két határozati javaslatot terjeszt be. Az elsőben mondja ki a képviselőház, hogy az indemniti által adandó időt az 1902.

nyörű ciklus, melyet Gina emlékére írt a szerencsétlen költő. E versek egyik-másikát méltán állítják a Cyprus-lombok legszebb költeményei mellé, melyekben a nagy Petőfi siratja Etelkáját. A Vegyes költemények közt, melyek a kötetnek több mint kétharmad részét teszik, legjobban nyilatkozik Vajda sajátos, költői egyénisége. A Virrasztók, a Luzitán dal, Tavasz felé, a Vaáli erdőben, Nyári les, Husz év múlva, Harminc év után, stb. című költeményei mindig a magyar líra legszebb alkotásai maradnak.

Íme, ezt és így adja a „Magyar Remek-írók” harmadik sorozata: — a legnagyobb költők műveit, a legjelesebb kritikusok méltató bevezetésével. Nemzetünk nagy szellemeinek munkája, mely az egész nemzet kincsese öröke, nem is kerülhetett volna közre méltóbb és dicsőretre érdemesebb vállalat keretében. Külső kiállítás és belső tartalom a legszebb harmóniában párosulnak itten; a díszes betűk, a finom, famentes papíros, a művészi kérés mind csak emeli ennek a kiadásnak az értékét, a mely mindenestire a legtekélyesebb azok közt, amiket klasszikusainkból bírnak. Az egész gyűjtemény ötvenöt kötet lesz, mire elkészül és az összes ötvenöt kötet ára 220 korona, mely összeg azonban csekély havi részletekben is törleszthető. A „Magyar Remek-írók”-at a Franklin-Társulat adja ki s a gyűjteményre mind a kiadó, mind az összes hazai könyvkereskedések elfogadják megrendeléseket. Végül még megjegyezzük, hogy egy-egy kötet átlagos terjedelme 20–22 iv (820–850 lap,) de a szükséghez mérten jóval több is lehet ennél.

évi költségvetés letárgyalására fordítja. A másik határozati javaslatban a kormány elleni bizalmatlanságot kívánja kimondatni, mert az állam fejlődésére nem törekszik, önállóságát semmibe sem veszi és az 1867. XII. t. cikk követelményeinek érvényesülését elhanyagolja. Végül kijelenti, hogy a nemzet fog itélni a kormány és ellenzék felett. Az ellenzék nem akarja az ex-lex-et, csak azt követeli, hogy a kormány tartsa meg a törvényeket. (Eljenzés a szélbalon.)

Zichy János gróf: Már az első indemniti-nél megmondta, hogy a kormánynak a költségvetés letárgyalására kell fordítani az időt. Tudhatta a kormány, hogy a katonai javaslatok nagy vihart fognak kelteni. Ezzel számolni kellett volna. A néppárt is kívánja a hadseregnek a törvények keretén belül való nemzeti haladását.

Ha a kormány a már tett ígéreteket határozott formába ölti és meghatározott időt tűz ki a két éves szolgálati idő előkészületeiről, akkor a néppárt nem akadályozza meg a katonai javaslatok törvényerőre emelkedését. A mi az indemniti illeli, azt a néppárt nem szavazza meg, de az obstrukciót ellene nem helyesli, mert 1867. óta ily alkotmányos kormány nem volt. Bánffy ellen jogosult volt az obstrukció, de Széll ellen nem. Ha jog, törvény és igazság alapján akar Széll kormányozni, akkor szövetséges lesz.

Polonyi Géza: Mór nyitják a szabadelvűpárt kapuit. (Zaj.)

Zichy János: Az indemniti nem fogadja el!

Szünet után.

Elnök jelenti, hogy az indemnitiást holnap folytatják. Most az interpellációs válaszok következnek.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter arra kéri a Házat, hogy a Papp Zoltánnak a Gotterhalte ügyében betarjesztett interpellációjára tegnap megadott válaszát a Ház vegye tudomásul. (Helyeslés.)

Papp Zoltán a választ nem veszi tudomásul.

(A miniszterelnök a Gotterhaltéről.)

Rátkay László a házszabályokhoz szólva megemlíti, hogy a honvédelmi miniszter Papp Zoltán interpellációjára adott válaszában a Gotterhalte t királyhimnuszának nevezte. Kérdi a miniszterelnököt, egyetért-e ebben Fejérváryval? Apponyi házelnökötől pedig arra kér választ, megengedhetőnek tartja-e, hogy a honvédelmi miniszternek egy, a Gotterhalterre vonatkozó interpellációra adott válasza, melyben a Gotterhalte-t királyhimnuszra fordította, tudomásul vétessék?

Széll Kálmán miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy a Gotterhalte ről több ízben megmondotta véleményét. Egy régi, imaszerű dal az (Nagy zaj a baloldalon), mely idők folyamán a király és a királyi ház tagjainak himnusza lett. Nincs ez a dal ellentétben a hazafisággal, mert hiszen a királyhűség a hazafisággal egy fogalom. A mi a honvédelmi miniszternek tegnapi, királyhimnusz elnevezését illeli, Fejérváry ezzel csak konstataálni akarta, hogy a hol a király megjelenik, ott a Gotterhaltét játszik. (Percekig tartó zaj, láрма balról.)

Elnök több képviselőt rendreutasít.

(A félremagyarozott elnöki szó.)

Apponyi Albert gróf elnök a zaj lecsillapulása után Rátkay Lászlónak hozzáintézett kérdésére kijelenti, hogy a Ház az interpellációs válaszoknál mindig azt szokta tudomásul venni, a mi a válasznak érdemi része, nem pedig az indokolást. (Zajos eljenzés és taps balról.)

Apponyi haragosan megrázza a csengetyüt és így szól:

— Ne tessék kijelentéseimet félremagyarozni és azokban politikai célzást keresni. En kijelentéseimet pártatlanul mondom és azokba politikai tendenciákat belemagyarozni nem engedek. (Helyeslés és taps jobbról.)

(A kihagyott közbeszólás.)

Kubik Béla és Lengyel Zoltán a honvédelmi miniszter válaszában tudomásul vételére névszerinti szavazást kérnek.

A névszerinti szavazást holnapra halasztották.

Ráth Endre megemlíti, hogy Ivánka Oszkárnak azon tegnapi közbeszólását, hogy:

„Vagy magyarok vagyunk, vagy nem vagyunk magyarok”, a képviselőházi naplóból kihagyták. A napló hitelessége ezzel megsérte:it. Kéri e miatt a naplóbiráló bizottság azonnali összehívását.

Elnök kijelenti, hogy e tekintetben intézkedni fog.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszolt végül Barta Odön interpellációjára. Kijelentette, hogy a horvátországi zavargásokat a hatóság meg fogja torolni.

Barta a választ nem eszi tudomásul és támadja a horvát bánt.

Széll Kálmán miniszterelnök ezeket a támadásokat visszautasítja.

A többség tudomásul vette a választ s ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Szcserbina gyilkosai.

Konstantinápoly, április 17. A porta hivatalosan közölte az orosz nagykövettel az Ibrahim ellen hozott halálos ítéletet. A merénylő felbujtóit vagy büntársát, Huszein mitrovicai szatocsot szintén el fogják ítélni. A mitrovicai támadás vezetőit és a bujtogatókat is megbüntetik.

Sztrájk-mozgalmak.

Marseille, április 17. A sztrájkoló és a dolgozni akaró kikötői munkások között tegnap verekedés támadt, úgy, hogy a katonaságnak kellett közbelépnie. Hír szerint a hatóság komolyabb zavargások megakadályozása végett a helyőrség megerősítését fogja kérni.

Krefeld, április 17. A krefeldi gyárosok ma gyűlést tartottak és a következő határozatban állapodtak meg: Az alsó-rajnvidéki szövőipar és a rokoniparágak egyesületének tagjai az alsó-rajnai selyemipar- és selyemszalag-gyárosok szövetségével egyetértően kizárják munkáikat, ha a Bretahl és társa cégnél az eddig foglalkoztatott munkásoknak legalább kétharmada legkésőbb április 18-án reggel munkába nem áll. A kizárás 15,000 munkást sujt.

„A hóhérhimnusz.”

(Az aradi vértanúk kivégzése és a Gotterhalte.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 17

Másodízben vitatják a kérdést: igaz e, hogy az aradi vértanúk kivégeztetése alkalmával a katonabanda a Gotterhaltet játszotta.

Thaly Kálmán a Nessi-ügy parlamenti tárgyalása alkalmával, valószínűvé tette ezt, Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter pedig a képviselőház tegnapi ülésén ezt tagadta, mondván, hogy a Dienst. Règlement, a mely 1808. óta érvényben van, nem írja elő, hogy a kivégzések alkalmával a Gotterhaltét játszik. Ennél fogva azt a hóhérhimnusz elnevezés nem illelné meg.

A miniszter álláspontja mellett van a B. H. mai számának egy cikke, a mely a Gotterhalte történetéről szólva, a következőket mondja:

Tegyük föl, hogy az 1849-iki osztrák hadsereg akkori szolgálati szabályzatában ez a szakasz már benn volt, mégis ki van zárva annak a lehetősége, hogy az aradi kivégzések-nél, vagy bármely más ekzekucióknál a Gotterhalte hangzott volna. Az ekzekuciókhoz kivényelt csapatok parancsnokainak privát kedvtelése semmi esetre sem lehetett az az otromba cinizmus, hogy muzsikaszó mellett akasztasson. Hivatalosan pedig a Vorschrift egyenesen kizár minden lehetőséget arra nézve, hogy az 1849-iki kivégzések a Gotterhalte mellett történtek volna s így az elevenbe vágó visszaemlékezés, mely fájdalomosan zsong a mai nemzedék lelkében, nem historial hűséggel nevezte el a Gotterhaltét — hóhérhimnuszának.

Nézzük csak, mit is mond a közös hadsereg szolgálati szabályzatának már említett szakasza. A néphimnusz játszandó a következő esetekben: Ezredkivonulásokon, midőn az ezred zászlaját helyéről el-, vagy helyére vissza-

viszik, továbbá az uralkodó személye, vagy az uralkodóház valamely tagja jelenlétében.

Az 1849-iki kivégzéseknél, még a monstruózus aradi kivégzéseknél is szemtanuk állítása szerint 1—2 század (Compagnie) volt kivégzendő. Ezredről (Regiment) szó sem lehet, tehát az ezred zászlaja sem mozdított ki helyéből, továbbá az uralkodóház valamely tagjának jelenléte is — quia absurdum — ki van zárva, így a szabályzat értelmében a Gotterhalte szereplése is teljes lehetetlenség. Thaly Kálmán értelmezése (a képviselőházban a Nesi-affér első alkalmából), mely szerint a kivégzés után a kirendelt katonaság a vérszomjas zsarnok győzelmi mámorában a Gotterhalte mellett vonult vissza, — merő kombináció, fölizgatott képzelődés, elkeseredett honfiérvzés, méltó fölháborodás kinzó sugallata.

A vértanuk kivégzésének legautentikusabb leírója, *Sujánszky Euszták* minorita áldozár, a ki mint a halálra ítélték gyóntatója, közvetlen tanuja volt a tragédiának, e leírásban sehol se említi, hogy a kivégzésnél katonazene lett volna jelen.

Az október 6-iki szörnyű eseménynek tudvalevően két felvonása volt. A golyó által való kivégzés a sáncok között folyt le, s ennek alig volt más szemtanuja a tiszteken, gyóntatókon kívül, mint a katonák, a kik négyszögben állottak, és a kik az ítéletet végrehajtották. E katonák közül, ha valamelyik élne is, nincs Araden, mert osztrák ezred volt a várban, *Howiger* parancsnoksága alatt. Azonban, hogy ekkor a Gotterhaltét nem játszották, azért is valószínű, mert a sáncnégyzetben, a hol ez történt, a kivonult század mellett a zenekar nem is férhetett el.

A bitófákon meghalt tábornokok halálának már van néhány tanuja, a kik az aradi oldalról, háztetőkről nézték az irtózatot látványosságát. Ezek közül egyik se emlékszik arra, mintha akkor a Gotterhaltét játszották volna.

Egy dologról lehetne, — bár nagyon gyöngy — következtetést vonni arra, hogy a Gotterhaltenak valami köze volt a vértanuk kivégzéséhez. A kivégzett tábornokok holttesteit még aznap, a helyszínén temették. Lehetnek, akik arra gondolnak, hogy a temetésnél játszották a katonazene a Gotterhaltét; azonban a temetés papi szertartás nélkül folyt le, s a kivégzettek, mint volt osztrák tiszteket „árulás” miatt ítélte halálra az osztrák haditörvényszék; ilyeneknek pedig semmiesetre sem adták meg a gyászparádé kellékét, a katonazenét.

Ilyesformán nem is valószínű, hogy a vértanuk kivégzésén, avagy utána a Gotterhaltét játszották volna, — ami persze, cseppet se teszi előtünk rokonszenvesebbé az osztrák nótát, amelyhez a magyar embernek annyi könnye, keserősége fűződik.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: *Folt, amely tisztit*, dráma. Márkus Emilia vendégfelleptével. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: *Szultán*, operette. Este: *Fernand*, dráma. Márkus Emilia vendégfelleptével. (Páratlan bérlet.)

Márkus Emilia és Ujházy vendégszereplése.

— Nóra. —

Ibsen, a hatalmas, új irányzatot teremtő drámaíró, Budapesten is járt, amikor természetesen a Nemzeti Színház is részt kért az agg költő ünnepléséből és *Nórát* tűzte ki előadásul, amikor *Márkus Emilia* játszta *Nórát* és *Ujházy Ede Rank* doktort.

A mai előadás bírálatát megelőzőleg két kedves epizódot kell elmondanom, melyről művészi körökben a fővárosban annak idején sokat beszéltek.

A második felvonás után *Ibsen*, aki *Apponyi Albert* gróffal a földszinti páholyban ült, egy kis papirost kért a gróftól, hogy arra valamit írjon Ujházyra. A grófnál papiros nem lévén, névjegyet adta át az ősz költőnek. A névjegyet azután *Ibsen* leküldette a szinpadra azzal, hogy Ujházyra kézbesítsék.

A mester nézi a névjegyet és olvassa rajta „gróf *Apponyi Albert*”, a második oldalon pedig reszkető kézzel írott irás, melyet Ujházy sehogyssem tudott kisillabizálni.

Erre gondolkodóba esett a mester és azt magyarázta ki a dologból, hogy *Apponyi* gróf előadás után együtt óhajt lenni a mesterrel és a költővel.

Ujházy erre egy névjegyre a következő választ írta:

— Méltóságos Uram! Nagyon lekötelezett szíves meghívásával, de végtelen sajnálatomra ma este le kell mondanom arról az élvezetről, hogy méltóságoddal és a nagy költővel együtt lehessek, miután előzetesen már estémről disponálnom kellett. Kitünő tisztelettel: *Ujházy*.

A levélkét a mester felküldötte a páholyba, ahol *Apponyi* gróf a levélkét olvasva sehogyssem tudta megérteni, hogy a mester mit akar? *Apponyi* azt sem értette, hogy miért szól ez a levélke neki? A nemes gróf ugyanis elfelejtette, hogy az ő névjegyén a név nem lett kitörölve.

Valami félreértés volt, melyet a gróf olyképp óhajtott kideríteni, hogy lement a szinpadra és *Ujházy*tól felvilágosítást kért. *Apponyi* sokat nevetett azon, hogy a mester *Ibsen* irását elolvasni nem tudta és hogy ilyen magyarázatot adott a dolognak. Ekkor *Apponyi* gróf olvasta le *Ibsen* irását, mely németül így szólt:

— Az ön Rank doktorja az, akit én képzeltem, ön az egyetlen alakítója, ki engem teljesen megértett!

Képzeltető, mennyire jól esett a mesternek ez az egyedül hivatott elismerés.

A másik kedves jelenség volt az, amikor *Ibsen* a *Nóra* előadás után lement a szinpadra, hogy *Márkus Emilia* játékát fölötti elragadásának kifejezést adjon. *Márkus* Emma eléje sietett és *Ibsen* kezével végig simította haját, homlokra csókolta és már kezét is akarta megcsókolni, amit a művésznő azzal hártott el, hogy átölelte az ősz költőt.

— Ez *Nóra* volt, az én *Nórám*, az én álmom megelevenedése!

Ezt a két kedves jelenetet már azért is kellett előadnom, mert ezen vélemények után fel lehetek mentve a bírálatról. *Ibsen* megmondta, amit a két alakításra mondani lehet; az ő néhány szava a legrészletesebb bírálatnál is többet mond.

Hogy ebben a páratlan műélvezetben részünk lehetett, azért e helyütt a közönség nevében adhatjuk *Zilahynak* a teljes elismerést.

Kedves meglepetés volt, hogy *Ternyei* beugrott és a teljes indispozícióval küzdő *Somlayt* helyettesítette; mert az ő szinpadon való megjelenése még akkor is, ha nem volt lehetősége arra, hogy szerepét alaposan meg is tanulja, mindenkor kedves a közönségnek. A többi szereplőkről hallgassunk, csak működésére rátérünk más alkalommal, ma ezek annak adjunk kifejezést, hogy felséges és felejtethetetlen színházi estben volt részünk a két nagy művésztalálkozás együttes fellépése folytán.

Carolus.

* A színházi bizottság és a szintársulat. *Zilahi Gyula* szintársulatának új névsoráról, melyet a színház igazgatósága a múlt hónapban mutatott be a színházi bizottságnak, még nem

mondott véleményt a színházi bizottság s így a bemutatott névsor tudomásul vétele sem történt meg. Ehelyett a bizottság tudvalevőleg azt határozta, hogy miután a teendő kifogások és a megjegyzések sok tekintetben nem valók a nyilvánosság elé, ezeket nem teljes ülésében fogja megtenni, hanem albizottságot küld ki, amelynek feladata lesz a színházi bizottság véleményeit a színház igazgatóval közölni. Ez az albizottság, melynek tagjai *Edvi Illés László*, *Avarfy Ferenc*, *Müller Károly* és dr. *Mandl Vilmos*, jegyzője pedig *Angel István dr.*, hétfőn délelőtt 11 órakor tartja meg ülését, amelyen *Zilahi Gyula* is részt vesz.

* *Márkus Emilia* második fellépte holnap, szombaton a *Folt, amely tisztit*-ben lesz. A vendégművésznőnek *Matilde* egyik leghatalmasabb alakítása. Ezen az előadásban mutatja igazgató a már említett pazar fényű szecessziós új díszletet, mely egy pár napra a nyári színházban volt kiállítva, de a melyet az épen akkor beállított kellemetlen időjárás folytán csak kevesen nézhetek meg.

* Operett repriz. Míg a drámai személyzet a vendégszereplő művészekkel van elfoglalva, azalatt az operette személyzet teljesen elkészül a *Kis herceg* operett betanulásával. A darab előadása már a közel jövőben várható. A főszerepet *Zilahyne S. Vilma* énekl.

* Csehek Magyarországon. A kassai színházban, ahol most *Komjáthy János* színház igazgató társulata játszik, egy cseh opera társaság vendégszereplésre kért engedélyt. A csehek meggyeztek az igazgatóval és bérletszünetes, fellemelt helyáras előadásokat terveznek. A vendégszereplésre a színházi bizottság meg is adta az engedélyt, de a kassaiak nem akarnak belényugodni. A szláv nemzetiségi propaganda eszközeinek tekintik a társulatot és a játszási engedély ellen dr. *Fényes Samu* és társai a belügyminiszterhez felebbeztek. A kassai polgárság már is szervezkedik és abban az esetben, ha a csehek mégis játszanak, nagy tüntetést rendeznek ellenük.

Megszökött honvédfőhadnagy.

(Öngyilkosság, vagy Amerika?)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 17.

Néhány nappal ezelőtt a budapesti főkapitányság a honvédelmi minisztérium utján értesítést kapott, hogy *Horváth Gedeon* honvédfőhadnagy Sopronból nyomtalanul eltűnt és valószínűleg megszökött.

Horváth Gedeon, aki sokáig volt Budapesten is állomásozva, nagyon népszerű és kedvelt volt úgy Sopronban, mint Budapesten is és ezért eltűnése óriási feltűnést keltett.

Rendkívül szorgalmas, pontos katona volt, úgy feljebbvalói, mint alantásai nagyon szerették és becsülték. Mint rendkívül művelt embert a soproni honvédfőreáliskola tanárává tették meg és ilyen minőségben már három esztendeje működött.

Horváth Gedeon — mint a katonai hatóság által megindított vizsgálat során konstataáltak — a múlt hó 16-án Budapesten járt és a honvédelmi minisztériumban fölvette nejeének tulajdonát képező 44.800 koronát kitevő kaucióját és ezt az összeget magával vitte. Azt is konstataáltak, hogy *Horváth* már két évvel ezelőtt egy külföldi utazásra szóló utlevelét váltott magának és eddig még nem használta.

Ebből azt lehet következtetni, hogy *Horváth Gedeon* már akkor, a mikor az utlevelét váltotta, szándékozott elszökni.

Horváth három éve nős. Egy előkelő soproni családból való, szép lányt vett feleségül. Nejeének március hó 30-ikáról keltezett levelet küldött, amelybe azt írja, hogy ne keressék többé, mert öngyilkos lesz. Ő áldozata lett egy csalónak, aki kicsalta tőle a 44.800 koronát és

mert e felett való elkeseredésében meg akar halni. Nejétől bocsánatot kér, hogy ilyen nagy bánatot okoz neki, de hát egész ekzisztenciájának vége van a pénz, a kaució elvesztésével.

A levél Budapestről van keltezve.

A katonai hatóság folytatta a nyomozást. A rendőrség pedig mindenfelé telegrafált, hogy nem találták-e meg valahol Horváth holttestét.

Valószínű azonban az a feltevés, hogy Horváth nem is lett és nem is akar öngyilkossá lenni, hanem az öngyilkosság meséjét csak kitalálta, hogy biztosabban megszökjék. Azt hiszik, hogy Amerikában van.

Vívómester a bíróság előtt.

(Szerencsétlen végű asszant.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 17.

Végzetes szerencsétlenség történt 1901. évi december hó 3-án Gennari József vívómester vívótermében. A nevezett napon Gennari fejjével ellátva keskeny olasz pengéjű kardokkal, az u. n. olasz vívókardokkal, vívási gyakorlatot tartott Schindler Emil név. tisztviselővel, aki egyike a főváros legjobb amateur vívóinak.

Vívás közben Schindler támadta a vívómestert, aki kinyújtott karddal várta be a támadást. E közben történt, hogy Gennari vívókardjának hegye a támadás közben meghajlott. Schindler fejjével sodronyhálózatán keresztül hatolt, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a vékony olasz kard hegye Schindler jobb szemé alá befuródott. Schindler a szenvedett sérülés következtében hónapokig tartó kórházi ápolásra szorult s szemidegének megsértése folytán féloldali bénulást is szenvedett.

A szerencsétlenség ügyében megindított vizsgálat befejezése után a budapesti büntető törvényszék Gennari József vívómestert vád alá helyezte gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt, mivel mint okleveles vívómester felelősséggel tartozik azért, hogy tanítványai vívási gyakorlat közben kellő oltalmat nyújtó vívószerekkel legyenek ellátva. Mivel azt a köteleességet elmulasztotta, hogy meggyőződést szerzett volna arról, alkalmas-e a fejjével sodronyhálózata a szurások elhárítására, gondatlanságot követett el.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék Oláh bíró elnöklete alatt.

A tárgyaláson az olasz tolmácsi szerepet dr. Somogyi Ede tölti be. Mint tanúk és szakértők beidéztettek Kimmach László, Borsody László, Fodor Károly, Robely Jenő, Vay Alajos báró, Bothmer Jenő, Toricelli Angelo, Santelli Italo, Rákosi Gyula, Arlow Gusztáv, Tornay Béla, Hollósy Jenő ismert nevű vívómesterek.

Elnök a vádirat felolvasása után olasz tolmács közvetítésével Gennari József vádlottat hallgatta ki, aki előadta, hogy rovignoi születésű 34 éves nős, okleveles vívómester és olasz állampolgár.

Az esetre nézve azt adta elő, hogy a kérdéses alkalommal, mikor vívógyakorlatot tartott Schindlerrel, aki egyik legkitűnőbb amateur vívó, Schindler volt a támadó fél. Ő a támadást kinyújtott karddal várta s e közben Schindler meghajolva kardjával az ő kardját felütötte úgy, hogy ennek pengehegye a fejjével sisakján keresztül hatolt. Gondatlanság őt nem terheli, mert a fejjével, melynek sodronyhálózatán a kardpenge keresztül hatolt, Schindleré volt. Ő több ízben figyelmeztette Schindlert, hogy ezen fejjével már rossz és piszkos, mire Schindler tőle vett is egy másikat, csak hogy

ezt nem használta, hanem lakásában fali díszül akasztotta fel. A sérülés után nyomban orvost hivatott s intézkedett, hogy Schindler kórházi gondos ápolás alá kerüljön. Eddig mintegy 130 frtot fizetett gyógykezelési költségekre.

Az ítéletet holnap hirdetik ki.

Osztrák hang a Gotterhaltérol.

(A „Zeit“ Fejérváry ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 17.

A Gotterhaltérol, amely újra forrongásba hozta a magyar parlament ellenzékét, föltűnést keltő cikket közöl mai számában a bécsi Zeit. Az osztrák lap, a Gotterhaltérol vezércikkezővén, igazat ad a magyar függetlenségi pártnak Fejérváry honvédelmi miniszterrel szemben.

A rendkívül érdekes cikk hü fordítása így szól:

A jó Haydn papa, aki maga is magyar születésű volt, sohasem álmódta, hogy az ő szép, bensőségteljes és világhírű himnusza a saját hazájában valaha úgy fog hatni, mint a vörös posztó bizonyos melegvérű négy lábúakra. Persze nem a csodás melódia az, mely ilyen elkeseredést tud kelteni; véres reminiscenciák azok, melyek a dal hangjainál felujulnak és a melyek rég behegedt sebeket újra felszakitának. Az osztrák kabinet politika emléke az, mely Magyarországon szétválaszthatatlanul egybe van forrva és minden magyar ember ereiben forr a vér, mikor ama politika tettei elevenekké válnak az emlékezés útján. Csak a történelem magyarázhatja meg azokat a jelenségeket, melyek a tegnapi képviselőházi ülésen lejátszódtak.

Hónapok óta kísért már megint a „Gott-erhalte“ a magyar fejekben. Izgalmas időkben mindig így szokott az lenni, valahányszor azt a köteleességet érzi az ellenzék, hogy a hazát az „osztrák elnyomók“ ellen megvédje. A katonai javaslatokkal újra eljött a már bágyadni kezdő függetlenségi párt részére az újabb nemzeti izgalom ideje. A kolozsvári ünnepeken Lengyel képviselő talán Nessit gondolja a bécsi újság) hazafias sarkantyut szerzett magának a „Gott-erhalte“ elleni tüntetéssel és elvesztette e miatt a tisztí bojtját. Akkor azután egy szánalmas fércmüben a színpadra lépett a hóhérnóta, mely minden este megtöltötte a „Magyar Színház“-at. Végül a pécsi honvédelmi akadémiájában a fegyelem békóit robbantotta szét és ismét interpellációra szolgáltatott anyagot, a melyekkel néhány napig megint lehet obstrukciót csinálni. Fejérváry honvédelmi miniszter azonban egészen egyedül áll a vita viharában és nagy, hatalmas kormánypartjából senkisék támogatja a népszerelelten nóta érdekében folytatott harcban.

Sőt a régi nemzeti párt tagjai, mint az öreg buszárlovak, szakítják az istrángot és arra készülnek, hogy a miniszter háta mögött elszökjenek.

Az igazság az, hogy a dal Magyarországon a nemzeti ellentállás kedvéért feláldozták, elejtették. Mikor az elmúlt évben az uralkodó egy budapesti arisztokraták által rendezett Karusszelen részt vett, ekkor a szokásos „Gott-erhalte“, melylyel az uralkodót fogadni kellett volna, alkalmat adott az uralkodó egy sokat kritizált döntésére. Az ünneprendezés ugyanis megtagadta ennek a dalnak az eljátsztatását és a magyar himnuszt ajánlotta helyette. Néma elszörnyedés e miatt az udvari körökben. De a császár lemondott a szokásos üdvözlésről és mégis megjelent az ünnepélyen, Gott-erhalte nél-

kül is. Azóta mindenkinek, aki Magyarországon ezt a himnuszt mint az uralkodói szertartások mélységes alkatelemét védelmezi, nehéz álláspontja van. Senki sem lehet császáribb, mint a császár. Csak a kaszányákban és a kadétskólákban tartja fenn magát, de ott is, mint a pécsi eset mutatja, többé már nem háborítlanul.

Magyarországnak feledni kellett volna, de nem felejtett. Az 1867-iki kiegyezésnek becsületesnek kellett volna lenni, nemzetnek és dinasztiának meg kellett volna bocsátania egymásnak mindazt, amit egymás szemére vethettek. De mindkét részen görcsösen ragaszkodtak az emlékekhez, ott a hadseregben, itt a függetlenségi pártban, mely utóbbi különben programmszerűleg nem ismeri el a kiegyezést. Megállapított, hogy a magyar katonai nevelőintézetekben a magyar szabadságharcot, a király által szentesített és a kamarilla által megtört alkotmányért vívott harcot, nem is említik és mikor a honvédelmi miniszter ezt a harcot forradalomnak nevezte, akkor a felelet sem maradt el. Beöthy elmondta, hogy a néphimnusz hangjai mellett kartácsolták le a magyar katonákat, akik a király által szentesített 48-as törvények védelmére fogtak fegyvert. Vad előjátéka ez a kritikus ülésnek, mely most kezdődött.

A kísérteteket mindaddig nem lehet megfékezni, a míg a 48-iki esküszegésnek és erőszakosságoknak védelmezői akadnak. Sohasem lettek volna forradalmak, ha nem lett volna kabinetpolitika. Ezt tudnia kellene egy magyar miniszternek, még akkor is, ha osztrák generális.

SPORT.

+ Az aradhegyvidéki turistaegyesület választmánya szombaton, i. hó 18-án délután 6 órakor a Vass szálló helyiségében rendes ülést tart, melyre a tagokat ezúton is meghívja az elnökség.

A városatya-választások.

(A szervező-bizottság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 17

Aradváros törvényhatósági bizottságát tudvalevőleg a törvény értelmében és egy miniszteri rendelet folytán a város lakosainak számához képest részint választás útján, részint virilisek behívása útján meg kell szaporítani.

Ennek az eseménynek tulajdonképen már a múlt év végén, illetőleg a folyó év elejére már meg kellett volna történni, de minthogy ugyancsak a város lakosainak számához képest a választókerületeket is újjá alakítani, beosztani s megszorítani kellett, a választások elmaradtak, egyrészt mert a választókerületek új megszerkesztése sok időt vett igénybe, másrészt pedig mert az erről szóló rendelkezésnek kormányhatósági jóváhagyása csak most érkezett le a városához.

A miniszterelnök, mint belügyminiszter természetesen jóváhagyta az új választási beosztást s így most már az a kérdés, hogy mikor tartják meg a választásokat? *Institúris* Kálmán polgármesternek az a terve, hogy az ügyet a szervező-bizottság elé viszi s ennek javaslatával az előkészítő tanácson keresztül a május havi közgyűlés elé. Ennélfogva tehát a szervező-bizottság és a közgyűlés döntésétől függ a választások terminusának megállapítása.

Egy törvényszerű rendelkezés mindazonáltal befolyásolja a közgyűlés határozatát.

A törvény ugyanis azt írja elő, hogy a választások rendszerint az év végén ejtendők meg, hogy a városatyák mandátuma az év első napján lépjen életbe. Amennyiben tehát erre a kivételes esetre is vonatkozik a törvény rendelkezése, úgy a szaporitást a nyolc új kerületben csak decemberben fogják megejteni.

TANÜGY.

(—) Az aradi tanítótestületek segélyalapjának *kezelő bizottsága* szombaton, folyó hó 18-án d. u. fél 5 órakor a Weitzer János-utcai elemi B) fiúiskola III. ik osztályában tartja rendes havi ülését, melyre a t. tagokat, ez uton is meghívja. *Az elnökség.*

A megszökött tanító.

(A ségai iskola tandíjpenzét.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 17.

A séga-külvárosi iskola megszökött tanítójának, Román Jánosnak ügye sokat foglalkoztatta ma a közönséget. Az iskolai hatóság és a rendőrség is megindította az eljárást Román ellen, kinek hollétéről a mai napig semmit sem tudnak.

Az esetről tegnap este értesítették Madarász Antal gyalokkapitányt. Egy rendőr jelentette neki, hogy Román eltűnt, a bezárva maradt iskolát pedig a város kinyitatta.

Mint tegnap megírtuk, Román az *iskolapénzeket elcsikkasztotta*, s ezért ugrott meg. Hogy mennyi pénzt vitt el, még nincs megállapítva, annyi azonban bizonyos, hogy nem nagy összegről van szó. Nem lehetett nagyobb összeg, mert itt egyáltalában nagyon kevés gyermek fizet tandíjat. Talán kilencven százalék *tandíjmentes*, a többi pedig fejenként egy korona tandíjat fizet. Ilyenformán nem sok lehetett az iskola pénztárában.

Lehet, hogy régebbi időkbe nyulik bele a sikkasztása. Valószínű azonban, hogy a tanító azon büntetés elől menekült, melyet régebben szatmármegyei állomásán elkövetett különböző bűncselekedetei miatt róttak rá. Román ellen ugyanis több bűnügyi eljárás folyik s egy be is van fejezve. Románnak ilyenformán meg kellene jellenni az illető törvényszék előtt, azután pedig leülni a rászabott büntetés.

A szökevénynek az volt a terve, hogy Romániába megy s tekintve, hogy három nap előtt kelt az iskolafelügyelőhöz intézett lemondó levele, most már ott is van. Utlevele nem volt ugyan, de ezen bajon könnyen túl tette magát. A román határon egy kis ügyességgel átszökhetett utlevél nélkül is.

Román szimpatikus megjelenésű ember, kit szívbéli ügy is kötött Aradhoz. Gyöngéd érzelmeivel viseltetett egy hölgy iránt s ez az érzése arra készítette, hogy lumpoljon. Megtette ezt néhányszor s a bor, cigány pénzbe került, több pénzbe, mint amennyije volt Románnak. Így határozta el, hogy a tandíjhoz nyul. Ez a kisegítő mód különben nem volt újság Román előtt, kinek multjában már több hasonló eset is van.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Lloyd társulat e hó 20-án, hétfőn délután tartja saját helyiségében rendes közgyűlését, a melynek tárgyai közül nevezetesebb az alapszabályok módosítása s a tisztújítás.

(*) A Mértelen jótékonycélú asztaltársaság ma, szombaton este 8 órakor Csermák Gyula „Magyar király” vendéglőjében rendes havi összejövetelét tartja, melyre az asztaltársaság tagjait minél számosabb megjelenésre kéri az elnökség.

Letartóztatott francia kém.

(Ujabb leleplezések a Dreyfus-ügyben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 17.

San-Remóban letartóztatott egy német katonatisztet, a ki a saját dolgai mellett állítólag a Dreyfus-üggyel állott összeköttetésben.

A mint Nizzából táviratozzák vizsgálóbíró elfogató parancsot adott ki Wessel volt német katonatiszt ellen, akit San-Remóban csalásért és kémkedésért letartóztatottak.

Wessel egy kiskorú leány elszöktetésével vádolják a francia hatóságok.

A letartóztatás után San-Remóban egy újságíró beszélgetést folytatott a rennesi pörből ismert Wessel lel, Wessel elmondta, hogy mindaz, amit Czernuski Rennesben Dreyfus ellen vallott, hazugság volt. Vallomására Baumber Matild és Wessel oktatták be őt.

Peyberowszky, értékes térképeket adott el Franciaországnak az osztrák vasutakról s ezenfelül stratégiai jegyzeteket, melyeknek szerzője egy *Mozetig* nevű *krakkói* katonai hivatalknok, dr. *Mazetig* bécsi egyetemi tanárnak öcsöse.

Ez a *Mozetig* Peyberowszkyval együtt gyártotta a hamis okmányokat Dreyfus ellen a rennesi pörben s ezért nagy pénzt kaptak a francia vezérkartól. Az okmányokon még Dreyfus nevét is hamisították. Peyberowszky azóta már számtalanszor megzsarolta a vezérkart.

Wessel, aki mindezeket elmondta, eddig a francia kémkedési osztály alkalmazottja volt, de néhány hét előtt elcsapták. Erre leleplezésekkel fenyegetőzve megakartá zsarolni a vezérkart, mire Franciaországból kiutasították. San Remóban letartóztatották Wessel, aki azt követeli, hogy adják őt ki hazájának, Németországnak. Az újságíró Wessel a börtönben interviolta meg.

Az ügy, különösen a letartóztatás körülményei meglehetősen homályosak; érthetetlen az is, hogy a spionkodás melé mint kerül a leányszöktetés vádjá. Nem lehetetlen, hogy a francia hatóságok ezzel csak el akarják leplezni az ügy igazi állását.

A műegyetem rektorának levele.

— Egy nyilatkozat. —

Arad, április 17.

Alföldi Béla ur, a Pester Lloyd munkatársa, az Aradi Közlöny egyik budapesti tudósítója, a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Az Arad és Vidéke mai számában levelet közöl *Ilosvay* műegyetemi rektor urtól, a melyben ő méltósága azon beszélgetéssel foglalkozik, melyet én az Aradi Közlöny képviselőjében folytattam az aradi villamos villágítási szerződésre vonatkozólag.

Rendkívüli köszönettel tartozom ő méltóságának először azon szivességeért, hogy nekem a kért felvilágosítást megadni méltóztatott, másodsor, a miért a mai nyílt levél közlésével nyilatkozatát hitelesítette.

A mi az általa kifogásolt szót illeti, hogy ő nem állította, miszerint a szerződés rosszhiszeműleg van összeállítva, tény; de ezen kifejezés tudósításomban nem is foglaltatik. Minden egyéb kijelentéseit annál hitebben közölhettem, mert előtte, gyorsírással jegyeztem fel, a mit nekem mondott és e jegyzeteim birtokomban vannak.

Ennyit a tényállásra vonatkozólag. Magára az ügyre nézve csak annyit akarok megjegyezni, hogy tudván, miszerint e kérdésnél nagy érdekek vannak érintve, igyekeztem hiven visszaadni azt, a mi nekem mondatott.

Tisztelettel

Alföldi Béla,

a Pester Lloyd munkatársa,
az Aradi Közlöny tudósítója.

Rablás a Marosparton.

(A vonaton elfogott rablók.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 17.

A mai aradi állatvásáron két rabló kifosztott egy nagylaki öreg román embert, akit a Marospart egy félreeső helyén földre tepertek s pénzétől megfosztották. A szájalomraméltó öreg embert fojtogatni kezdték s miután így ártalmatlanná vált, erőszakkal kivették zsebéből a pénztárcáját, mely 370 korona pénzt tartalmazott.

A pénteki heti piacra bejött Nagylakról Nyika Péter földmivelő s a reggeli órákban el látogatott az óvartéri állatvásárra, ahol tehenet akart vásárolni. Alkudozott s nézegette az állatokat s közben hozzátalazott két vásárló alak, akik hajcsároknak adván ki magukat, állandó tolvajai a heti vásároknak.

A két hajcsár jó tanácsosul akart szolgálni az öreg Nyikának s azt ajánlották neki, hogy várjon a tehen-vásárlással, később, dél felé, mikor a kereslet lanyhább lesz, jóval olcsóbban tud venni. A tapasztalatlan öreg ember hajlott a jó szóra s a két hajcsár meghívására kész volt velük sétára is menni, hogy elteljék az idő.

A két hozzászögödött társ jó messzire elvezette a Marosparton Nyikát, úgy, hogy az öreg ki is fáradt a hosszú sétában s leült a Maros-partjára pihenni. A lábát is fájlalta, mire a hajcsárok egyike vállalkozott arra, hogy lehuzza a Nyika lábáról a csizmát. Mig az egyik rabló a csizmát húzta, azalatt másik társa megtámadta Nyikát, földreteperte s a nyakát kezdte fojtogatni. Ez az inzultus addig tartott, mig a rablók egyike megtalálta Nyika pénztárcáját, azt zsebéből kivették s a 370 koronával, ami a tárcában volt, elmenekültek.

A megfojtogatott öreg ember néhány percig meg sem tudott mozdulni, s mikor nagynehezen lábra birt állni, ahelyett, hogy rendőrnek szölt volna, maga indult el a városba, hogy ott megkeresse a két rablót. Ezeknek természetesen már nyomuk sem volt a piacon.

Dél felé fölívanszorgott Nyika a városházára s ott Greén Nándor t. főkapitánynak sirva panaszkodta el, hogy mi történt vele. A bűnügyi osztály természetesen azonnal megindította a nyomozást s ez már ma eredménnyel: a két rabló elfogatásával járt.

Az volt ugyanis a gyanuja Greénnek, hogy a rablók Temesvár felé vették útjukat. Valenta és Rónai detektívek a déli vonattal el is utaztak, hogy Temesvárott nyomozzanak a tettesek után. Velük ment a káros is, hogy ő felismerje az esetleg elfogató tetteseket.

A déli vonat elindult Aradról, a tettesek közül azonban az aradi állomáson egy sem szállt fel arra. Vingán azonban az öreg Nyika felismerte az egyik tettest, akit Valenta detektív azonnal letartóztatott s bekísért az aradi rendőrséghez.

Ez a tettes Krisztucz György felsőbányi, szilágymegyei illetőségű, ismeretes vásári barmcadó. A detektív Krisztucznál 100 forint pénzt talált meg, tettét azonban tagadja.

A másik rablót Rónai de.ektiv tartóztatta le az *orcifalvai* állomáson. Hogy ez kicsoda, azt az aradi rendőrség még nem tudja, mert Rónai bevitte ezt az *orcifalvai* csendőrséghez s a délutáni vonatról ezért lekésték.

HIREK.

Az aradi katolikusok gyűlése.

— Gyűlés az új templom berendezésére —

Arad, április 17.

Városszerte nagy érdeklődéssel tárgyalják a vasárnap délután 4 órára összehívott katolikus nagygyűlés ügyét. A legelőkelőbb körökben úgy, mint a legegyszerűbbekben nagy várakozással néznek eléje. Ahol a rendezés fáradhatatlan intézői eddig megjelentek, mindenütt örömmel fogadták őket, biztosítva nemcsak erkölcsi, hanem anyagi támogatásukról is. Előre látható, hogy a vasárnapi nagygyűlésen tekintélyes összegéről lehet majd beszámolni, melyeket a lelkes hívek az új templom felszerelésére ujabban is felajánlottak. Ma jelentek meg különben a meghívók is.

A rendezőség élén a védnök főispánnéval és a rendfőnökkel, nagy súlyt fektet arra, hogy a gyűlés igazán minden katolikus nagygyűlése legyen, azért minden katolikust rang-, nem- és álláskülönbőség nélkül, ha meghívót esetleg nem is kapott volna, e helyen is felszólít a megjelenésre.

A gyűlésre szóló meghívó a következő:

Aradváros buzgó r. kat. híveinek régi hő vágya a megvalósulás előtt áll. Az új templom, mely Isten dicsőségét, híveinek lelki javát van hivatva évszázadokon át munkálni, még ez év folyamán át lesz adva magasztos rendeltetésének. Csak a felszerelés nagy kérdése van most hátra; ennek pedig méltónak kell lenni Isten dicsőségéhez, Arad nevéhez, buzgó híveinek hitbűségéhez.

Ismerve meleg érdeklődését szentegyházunk minden ügye iránt, szeretettel felkérjük, hogy f. hó 19-én, vasárnap délután 4 órakor a városháza dísztermében e szent és magasztos cél megbeszélése végett összehívott értekezleten megjelenni sziveskedjék.

Monyorói Urbán Iváné, védnök.

Lovag Csák A. Cyrjék dr., rendfőnök, plébános-helynök.

— Főhercegi vadászatok Kisjenőn. Kisjenői tudósítónk jelenti, hogy József Agost főherceg feleségével, Augustia főhercegnővel Libits Adolf uradalmi jószágkormányzó társaságában ma este Kisjenőre érkezett. A főherceg néhány napig marad Kisjenőn, a hol a vadászat sportjának hódol.

— Az aradi román püspök eskütétele.

Papp I. János, az aradi új gör. kei. román püspök ma délelőtt tíz órakor tette le az esküt a király kezébe. Az eskütételen Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter és Széchenyi Gyula gróf, a király személye körüli miniszter működött közre. Az eskümintát Vértessy Géza miniszteri tanácsos olvasta fel.

— A macedon fölkelés. A macedon bizottságok, a mint megirtuk, azt tervezik, hogy az óhitűek busvájára általános felkelést rendeznek. A mint Konstantinápolyból táviratozzák, a porta széleskörű óvintézkedéseket tett a készülő fölkelés megakadályozására.

— Apponyi lemond? A Keleti Értesítő című nyomatos, a mint lapunknak táviratozzák, azt a hírt közli, hogy Apponyi Albert lemond a képviselőház elnökségéről, hogy részt vehessen a most folyó parlamenti vitában. A hírt politikai körökben kételkedéssel fogadják.

— Monstre zene-előadás a templom-szentelésén. Az aradi zenekedvelők egyesületének vá-

lasztmánya Institoris Kálmán polgármester elnökelete alatt ülést tartott, melyen Vajda Lajos indítványára elhatározták, hogy az egyesület az új minorita templom felszentelésére egy monstre zenekart szervez, mely az ünnepi megnyitáson nagyszabású zeneművet fog előadni. A választmány megbizta a polgármestert, hogy szólítsa fel az aradi zenészeket a zenekarban való részvételre s állapítsa meg velük, hogy mi legyen az a nagyszabású zenemű, amely a felszentelésen előadásra kerül.

— Az aradi román zsinat. Vasárnaphoz egy hétre, az óhitű naptár szerint való Tamás vasárnapján, április 26-án kezdődik az aradi görög keleti román egyházmegye ez évi zsinata. Ugyane napra hívta össze Metianu János érsek-metropolita a szebeni főegyházmegye, Popea János püspök pedig a karánsebesi egyházmegye zsinatát. Az aradi zsinaton Papp I. János püspök először fog elnökölni. A zsinat első napjai viharosaknak ígérkeznek. — Ekkor igazolják a zsinat tagjainak három évre szóló mandátumát, s miután a skutiniumok közül több helyen panaszok merültek fel, valószínű, hogy ezeket szóvá teszik, s hogy ez alkalommal az egyházmegye két pártja újra össze fog ütközni. Ugyanez a zsinat alakítja meg újra az aradi és nagyváradi szentszéket, a melynek tagjai sorában előreláthatóan nem sok változás lesz. Hogy a zsinat keretében iktatják be az új püspököt hivatalába, azért se valószínű, mivel úgy az érseknek, mint Popea karánsebesi püspöknek, akik a beiktatásra illetékesek lennének, a maguk zsinatában kell elnökölni.

— Károlyi Tibor gróf gondnoksága. A hivatalos lap mai száma közli Károlyi Tibor gróf a főrendiház volt elnökének gondnokság alá helyezésére vonatkozó hirdetést. A hirdetés így szól:

Gondnokság.

5130/908. Az aradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy gróf Károlyi Tibor mácsai lakos gyengeelméjűség miatt a 3190/908. p. sz. ítélettel gondnokság alá helyeztetett. Aradon, 1903. évi április hó 4-én. Az aradi kir. törvényszék mint polgári bíróság.

— A kassai sikkasztás. Kassán — mint nekünk telefonon jelentik — a városi pénztárban kiderített sikkasztás ügyében ma a vizsgálatot folytatták, az összes megállapított hiány 125,000 korona. Horálek Ferenc pénztáros letartóztatását megerősítették és átszállították az ügyészséghez. A vizsgálóbíró kérdésére az állítja, nem érzi magát bűnösnek, s nem lopott, az ellenségei lopták el a hiányzó pénzt.

— A Weitzer-hagyaték gondozása. A budapesti közalapítványi kir. ügyigazgatóság átiratot küldött Aradváros tanácsához, melyben jelentést kér a Weitzer-hagyaték állásáról. A közalapítványi igazgatóság ugyanis rendelkezéséhez képest be akar folyni a hagyatéki ügy rendezésébe, ezért kéri a fölvilágosító jelentést, melynek megadására egyébként a belügyminiszter is utasította a várost.

— A villamos-sztrájk vége. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A közuti villamos vasut alkalmazottai ma befejezték a sztrájkot. Ma délután gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy újból munkába állanak. A sztrájkolók egy része a villamos vasut-társaság palotája elé vonult, hol Steller Antal főmérnök tudatta velük, hogy csoportonként jelentkezzenek a kelenföldi állomásmánál. A vállalat igazgatósága, azt hiszik, méltányos lesz a csődöt mondott sztrájk tagjaival szemben.

— Hóman Ottó halála. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Hóman Ottó dr. nyugalmazott miniszteri tanácsost ma délután négy órakor, nagy részvét megnyilatkozásával temették. A temetésen megjelentek Plósz Sándor és Darányi Ig-

nac miniszterek s a kultuszminiszterium összes hivatalnokai. A gyászszertartást Fehér Ipoly pannonhalmi főpát végezte.

— A zágrábi tüntetések. Zágrábból táviratozzák: A csendőrség létszámát szűkítőkre emelték. A hatóságok erélyes intézkedéseket tettek a tüntetők ellen. Többeket, akik a tüntetésekben részt vettek, közöttük egy gyógyszerészt és egy jogászt, 2—3 évre kiutasítottak Zágráb területéről.

— Bucsú-vacsora. Holnap, szombaton este a Székely Otthon társasvacsorát rendez a városi sörcsarnokban Szakáts Lajos pénzügyigazgatósági titkár és Bálint Andor pénzügyigazgatósági számellenőr, az otthon tagjainak tiszteletére abból az alkalomból, hogy Aradról elhelyeztettek. A vacsorán az otthon tagjain kívül a bucsuzók barátait és tisztelőit is szívesen látják.

— Atalakítások az aradi kórházban. Arad megye közkórházi bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a megye közgyűlésétől, illetőleg a kormánytól felhatalmazást kérnek arra, hogy a kórházban különféle újjáalakításokat végezzenek, a régi törzsupületet renoválják s a felszereléseket felújítsák. Ezen munkálatok megtételéhez körülbelül ötvenezer korona volna szükséges, mely a jövő évi költségvetésbe volna beillesztendő — kérelmezi a bizottság azt is, hogy a kórháznál még egy alorvosi állást szervezzenek, mert a jelenlegi munkaerő elégtelen a betegek nagyszámához képest.

— Dér, fagy, hó. A veszedelmes hideg idő még mindig nem ért véget s dérről, fagyról, valamint havazásról folyton van mondani valója az időjelző állomásnak. Tegnap reggel kisebb-nagyobb dér Szatmáron, Egerben, Rozsnyón, Losoncon, Debrecenben, Kecskeméten, Zomborban, Zombolyán, Aradon és Versecen volt. Kolozsvárott és Székelyudvarhelyen havas eső hullt, azután fagyott, nagy károkat okozva. Az utóbbi helyen a hóréteg 3 centiméter magas. Hó esett még Rozsnyón, Debrecenben pedig erős zivatar dűnögött. Arra, hogy az idő enyhülne, a legközelebbi huszonnégy órában semmi kilátás nincs. A tegnap kilátásba helyezett hőemelkedést az időjelző állomás ma visszaszívja.

— Új fegyverek a hadseregben. Egy nagyváradi lap érdekes szenzációs katonai titkot fesseget. Azzal van ez kapcsolatban, hogy a Manlicher fegyverekben hibát találtak s hogy a hadügyminiszteriumban új fegyverek behozatalát tervezik. Új fegyverekül a Manlicher puska 1897-ben módosított átjavított és kicsinyített kiadását fogadták el. A katonaság már keresztül is vitte a tervet anélkül, hogy arról az országgyűlésnek tudomása lett volna. Természetesen az új ágyuk miatt nem mertek még súlyosabb katonai követelésekkel előállni, előállottak tehát azzal, hogy a népfelkelőket is fel kell Manlicherrel fegyverezni. E címen nagy összeget vettek fel a hadügyi költségvetésbe. Nemrég a nagyváradi 37-ik ezredet és a déli hadtestek több csapatát már fel is szerelték az új fegyverekkel. Senki sem tudta, hogy új fegyverek készülnek s meglepett mindenkit a felszerelés. Most kiderült az is, hogy honnét vették a költséget. A népfelkelők tényleg kaptak Manlicher fegyvert, de ezeket a csapatoktól vették el s helyette az új model szerinti Manlichert hozták be, ami lényegében alig hasonlít a régihez. A felszerelés még egyre tart s rövid idő múlva már minden csapatokat ellátnak az új puskával. A népfelkelők pedig megkapják a régi rossz fegyvereket, — mert ráfogták, hogy teljesen használhatatlan.

— A kartauziak zsarolója. Párisból táviratozzák: A Figaro jelentése szerint, az az állítóla-

gos közbenjáró, aki egy parlamenti csoport megbízásából, a kartauziak perjelétől az engedély kieszközléséért állítólag 2 millió frankot kért, egy hivatalnok, aki azelőtt *Iserre* megyében *eldkelő állást töltött be*. Ez a hivatalnok legközelebb Párisba jön, hogy az ellene hangoztatott súlyos vádak alaptalanságát bebizonyítsa.

— **Kivégzett orosz kőmek.** Szentpétervárról táviratozzák: A kronstadti arzenálban elfogták két tengerész-katonát, a kik el akarták lopni az *új erődítések terveit*, hogy azokat *Németország titkos ügynökeinek* adják el. A két tengerész fölött azonnal törvényt ültek; mind a kettőt halálra ítélték s *azonnal kivégezték*.

— **A két Zucker.** Nemrégiben egy *Zucker* Bertalan nevezetű budapesti polgár azzal a kérelemmel fordult a belügyminisztériumhoz, hogy engedjék meg a nevének *Cukor*-ra való átváltoztatását. A minisztériumban örülnek minden névmagyarosításnak, Zucker urnak azonban aggódalmasan tudtára adták, hogy talán jó volna egy kis *z* betűt írni a nagy *C* után, mivelhogy az akadémia még mindig *c*-vel és *z*-vel írja a *c* betűt. Zucker ur szonban önállóan gondolkodó modern ember, aki nem tudja megérteni azt, hogy miért kell egy betű számára két írásjegy, amikor bőven elég egy is és kijelentette, hogy ragaszkodik a *z* nélküli *c*-hez. Annyira ragaszkodik, hogy inkább letesz a névmagyarosítási szándékáról, ha szekirozzák a *z* betűvel. Ettől megijedtek a minisztériumban s tekintettel arra, hogy a kultuszminister legujabban kiadott és a helyesírásról szóló rendeletében szintén fölmenti a *c* betűt a *z* szíves gyámkodása alól, megadták az engedelmet Zucker urnak arra, hogy ezután *Cukor* legyen a neve. Arányosan bevárták azonban azt, amíg egy más valaki is arra kéri a minisztériumot, hogy ezután *Czukur* legyen a neve. *Czukur* és nem *Cukor*. Ez a más valaki *Czucker* Albert *pankotai* illetőségű *aradi* lakos és gyermekei. A két kérvény elintézését egyszerre adták ki a hivatalos lapban. Ma tudniillik. Ilyenformán csendes demonstrációt csap a belügyminisztérium a *cz* mellett. Azt mondja, hogy ha *Cukor* kell a népnek, hát ime kell a *Czukur* is. Azt is kéri, de ezt is a várbeli óriás házban, a belügyminisztériumban. S ha igaza van a kultuszministernek, hát igaza van az Akadémiának is. Magyarországon még nagyon sok a Zucker. Szép volna tőlük, ha valamennyien leszavaznának ebben a kérdésben.

— **A zsinagógában holnap, szombaton este 7,7-órakor ünnepi istentiszteleten az Aradi Dalegyetel Beethoven „Isten dicsősége” című karát énekli.**

— **Ongyilkos szerelmesek.** A budapesti Zöld koszoru szállóban, mint sürgönyzik, ma öngyilkossági kísérletet követett el egy szerelmes pár. *Schunitz*, a komáromi 76-ik gyalogezred altisztje megszökött ezredétől s tegnap Budapestre jött. Felkereste kedvesét, *Berkés* Eszter varrónőt, kivel a Zöld koszoru szállóban vett lakást. Délután a *maróluggal megmérgezték magukat*. Haldokolva szállították őket a kórházba. Levelet is hagytak hátra, mely szerint közös elhatározással mennek a halálba szerelmi búbanatuk miatt.

— **A Bega áradása.** Nagybecskerekéről sürgönyzik: A Bega folyó, mely az utóbbi napokban nagyon megdagadt, Temesvár, és Otelek között *árvízzel fenyeget*.

— **Szerencsétlenség a gyakorlaton.** Eszékéről táviratozzák: Az itt állomásozó tábori tüzérség gyakorlatai közben eddig ki nem derített módon egy *Hüssener*-kocsin elcsomagolt töltények *felrobbantak*. A kocsi irtózatossá robaj között darabokra törött. *Schlötter* Mihály irányzó fején súlyosan megsérült, úgy hogy a helyőrségi szobába kellett szállítani. Szigorú vizsgálatot indítottak.

— **Öreg honvédek figyelmébe.** Az aradi 1848/49-es honvédegyleti tagok tisztelettel értesítettnek, hogy f. év május hó 20. és 21-én tartatik meg Budapestben az országos honvédegyletek bizottsága által az évi közgyűlés. Felhivatnak a tagok, kik a közgyűlésen, mint képviselők részt venni óhajtanak, hogy ezt f. hó 19-ig az egyleti elnökségnél bejelenteni el ne mulasszák. *Simay* István, egyleti elnök.

— **Az esszeni katonai vérangzás.** Megemlékeztünk arról, hogy husvét vasárnap éjjelén *Hüssener* tengerészkadét leszurta kardjával *Hartmann* tüzért, mert ez nem szalutált neki. Most a gyilkos *Hüssener* a tüzér szüleikhez a következő jellemző levelet küldötte:

Legmélyebb megindulással és bánattal az önök fia miatt fordulok önökhöz, tisztelt *Hartmann* család, hogy önöknek legbensőbb részvételemről tegyek tanúságot az általam okozott nagy veszteségért, mely önöket érte. Legyenek meggyőződve, hogy nem gyűlöletből vagy ellenszenvből cselekedtem; hanem kemény, katonakötelességem volt. — Engedelmisséget kellett teremtenem, ez kemény kötelességem volt és sajnos, nagyon szerencsétlenül vezette a sors a célt. Nem volt szándékom elrabolni az államtól, a szülőktől, a barátoktól egy virágzó életet. Meg tudnak nekem bocsátani. A bocsánat egy szava öntől, nagyságos asszonyom, nekem pótolhatlan vigaszt adna. Mert ha az anya, akinek fiához való szeretete mindent felülmul, megbocsát, akkor szerkesem haragudhatik reám többé, akinek becületesszive van. Ha úgy kell lenni, megmagyarázható gyűlölségét is magamra veszem, és maradok teljes megadással és részvétellel:

Hüssener,
tengerésztiszt helyettes.

— **Az önértet halottja.** Egy szerencsétlen köműves szomorú sorsáról érkezik híradás Félégyházáról. *Takács* László, odaváló lakos egy boltban száz koronás bankjegyet váltott. A boltos állítása szerint tévedésből tíz darab husz-koronást adtak neki vissza. Amikor a tévedést észrevették, tüstént rendőri fedezett alatt szállították be a kapitánysághoz. Ott megmozdították és a nála talált pénzt bírói letétbe helyezték. *Takács* a sok kellemetlenkedés után hazaérkezvén családjához, ott megesküdtött, hogy ő ártatlan, nem kapott többet vissza a pénzváltásból, mint a mennyi neki járt és kijelentette, hogy azt a szegényt amit vele elkövettek, nem éli túl. Hétfőn Szent-Lászlón, ahol dolgozott, fölakasztotta magát. Felesége és öt apró gyermeke siratja.

— **Brutális káplár.** *Szegedről* egy káplár újabb vérliázító brutálításának híre érkezik: A lugosi honvédkézszőlőjében szolgált *Franzen* Miklós, huszonkét esztendőes kőzlegény, egy öbesenyői vendégfogó fia, aki az ősszel vonult be. Ezelőtt hat héttel gyakorlat közben a káplárja valamiért földühösödött és arcucsapta a szegény fiút. A pofon, mely a szerencsétlen honvédbakát épp a fülén érte, oly erejű volt, hogy megrepedt a dobhártyája s komoly jellegű gyuladást kapott. A betegség olyan mérveket öltött, hogy *Franzen* Miklósba be kellett szállítani a szegedi honvédkórházba. Hat héttel gyógykezelték itt a szegény katonát s végül is a halál váltotta meg szenvedéseitől. A gyuladás az agyra is kiterjedt s kioltotta a baka életét. Mikor a sürgönyileg Szegedre hívott szülők a haldokló katona ágyánál megjelentek, leírhatatlan jelenet következett. A fájdalomtól fölizgult apa keservesen kiáltozta:

— Ébredj föl fiam!

Majd a betegek és a többi jelenlevők felé fordulva, így jajdult föl:

— Hol az igazság? Adjátok vissza fiamat! Mikor oda adtam nektek: piros volt az arca és erős legény volt! Most vége. Hát ezért neveltem föl? Adjátok vissza!

Íme egy újabb tanulság eset, hogy katonáknál a bugris káplár miként méltóztatik a reá bízott magyar fiút egy pofonnal a menyországba fölsegíteni.

— **Kaland az uton.** Egy aradi uri családnak szépséges fiatal leánya a husvét ünnepet egy közeli vidéki rokonainál töltötte. Mikor elment, az

édes mama meghagyta, hogy pár napnál tovább semmi esetre se maradjon. Így aztán bárhogyan tartóztatták a rokonok és bármilyen jól érezte magát közöttük, tegnap már visszautazott. Tömerdek sokan szállottak fel a vonatra, de az utasok nagy része már a közeli állomásoknál el-elmaradozott s a leányka egészen egyedül maradt a bór-pamlagos kupében. Azonban ez sem tartott sokáig, mert a vonat indulása előtt egy csinos, kis bajszu legényke ugrott fel és a vele szemköztli helyet foglalta el a kocsi-ban. A kis leányt szörnyű félelem szállotta meg a magányban. Eszébe jutott az édes anyuskája figyelemzetése:

— Őrizkedjél a vonaton mindenféle ösmeret-ségtől!

Hirtelenében arra gondolt, hogy leszáll, de mikor ez a mentő eszméje támadt, az átkozott vasut éppen elindult. A fiatal ember pedig — a kis leány-nak ugy tetszett — egész bizalmasan hunyorgatott és laposakat pislantgatott nagy barna szemével, a mitől ugy megremegett, mint a novellabeli nyárfa-level. Sőt még ennél is jobban, mikor a legényke ezt kérdezte:

— Hova utazik Nagysád?

Gyöngé hangon felelt a lány:

— Aradra.

Ugy látszott, mintha ez a válasz jól esett volna amott. Izgatottan kezdte pödörni a csöppnyi kis bajszját, közbe köhintett is egyet-egyet, mint aki mondani akar valamit. Nehány percig tartott ez így, míg végre a fiú kényelmesen megvetette a hátát az ülésen és ujból megszólalt:

— Nagysádat egy szívessegre kérem.

Az utitársnő felő hangon mondta:

— Tessék.

— Ha Aradra érünk: kegyeskedjék engem — felköltetni. Szólt és ezzel lecsukta a szempilláit.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Hajmeresztő orgyilkosságról ad hírt *temes-sági* tudósítónk. *Sebelián* Traita ottani gazda tegnap este a korcs-mából való hazatértében, az utcán találkozott egy ismeretlen emberrel, a ki vele szóba ele-gyedett. Néhány percig beszélgettek, aztán az idegen illedelmesen elbucszott tőle és eltávo-zott. Kevéssel ezután valaki hátulról megszúrta, mire elvesztette eszméletét. Az orgyilkos erre még néhány szurási sebet ejtett rajta és elmenekült. A szerencsétlent csak néhány óra mulva találták meg vérében fagyva és még mindig eszméletlenül. Nagy nehezen eszméltre hozták, a mikor elmondotta a történeteket és nemsokára kiszenvedett. A csendőrség a gyilkost széles körben nyomoztatja.

— **Halál a fürdőben.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Tegnap este egy ismeretlen nő rejtélyes körülmények között halt meg a nyár-utcai Hungária-fürdőben. Tegnap délután egy köpcős, közép termetű, gömbölyű arcú uri ember állított be a fürdőbe egy 28—30 évesnek látszó nővel, aki ruhájáról ítélve, munkásnő lehetett. A férfi előbb eltávozott, a nő a ka-binjában maradt. Pár perc mulva *kinos nyő-szörgés* hallatszott a kabinból. *Szigeti* Gyula és *Nagy* Kálmán fürdőszolgák figyelmessé lettek a nyőszörgésre, betörték az ajtót. A leányt a diványon, habzó szájjal, vonagló testtel találták. Nyomban értesítették a mentőket, de amikor a mentők kiértek, a leány meghalt. A rendőrség részéről dr. *Liptay* Gyula rendőr orvos vizsgálta meg a halottat. A halál okát azonban nem lehetett megállapítani. Lehet, hogy szív-szélhűdés ölte meg, de a mérgezés sincs ki-zárva. A gyanus körülmények között elhalt nő holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Az ismeretlen halott középtermetű, haja, szeme barna, arca hosszal, fehér, fekete, tarka bluz, vöröses kötény, fekete fehér pettyes alj volt rajta.

— **Háló-, étkező- és buffetkocsik menetrendje.** A nagy. kir. államvasutak most adta ki a háló-, étkező- és buffet kocsik május hó 1-től érvényes menetrendjét, melynek Aradot érdeklő részei a kö-

Legjobbak a maguk nemükben

MAGGI

élelmiszerei.

591

Minden család számára legnagyobb értékkel bírnak.

Maggi ízesítésreminden leves-, bouillon-, mártás-
s főzeléknek stb.
meglepően jó ízt kölcsönöz.

Néhány csepp elegendő.

Üvegekben 50 fillértől kezdve.

CONSOMMÉ-TOKOK
táplálóleves készítésére.

1 tok egy adaggal 12 fill.

1 „ két „ 20 „

Egyszerűen, forró víz

rátöltése által, tehát

minden egyéb hozzá-

tét nélkül, azonnal elő-

állítható.

FRANCZIA LEVESEK
kétadagos táblákban úbjá 15 fill.

Erődús, könnyen

emészthető, egészsé-

ges levelek, melyek

csupán víz hozzáátételével

azonnal készíthetők.

19 különféle fajtában.

Egy kísérlet meggyőzőbb mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemege-kereskedésben és drogueriában kapható.

Városi és megyei telefon 115.

Tisztelettel felhívom mélyen tisztelt ve-
vőim és a n. é. közönség szíves figyelmét,
hogy 855színes bőr különlegességeim a
tavaszi idényre megérkeztek.Rendeléseket a legsikkesebb divat szetint
pontosan eszközök.**Seelinger M. Andor**

uri és női minta czipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

119—1908. szám.

Árverési hirdetmény.Alulírott kiküldött végrehajtó
az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a
értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy az aradi kir. járásbíró
V. 2769—1901. számú végzése ál-
tal Aradváros közönsége jelentke-
zésére és több végrehajtók javára
is, Szentiványi Sándor aradi lakos
ellen 350 korona tőke és járuléka
erejéig elrendelt biztosítási és ki-
elégítési végrehajtás alkalmával
biroilag le- és felülfoglalt és 1258
koronára becsült butorok és egyéb-
ből álló ingóságok nyilvános árve-
rés útján eladatnak.Mely árverésnek a helyszínén,
vagyis Aradon, József főherceg-
ut 16. szám alatt leendő eszköz-
lésére 1903. április hó 22-ik nap-
jának délután 4 és fél óra ja
táridőül kitűzetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az érin-
tett ingóságok ezen árverésen az
1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a ér-
telmében a legtöbbet ígérőnek
becsáron alul is eladatni fognak.Az elárverezendő ingóságok
vételára az 1881. évi LX. t.-cikk
108. §-ában megállapított feltéte-
lek szerint lesz kifizetendő.Kelt Aradon, 1903. évi április
hó 1. napján.**Ortutay,**

bírósi végrehajtó.

945

Uraságoktól levetett

téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.

Továbbá használt butorokat is ve-
szek és olcsó áron eladok. 865**Menczer Márton**

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

227—1908. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.Arad sz. kir. város gazdasági
széke a város részére az 1903—1904.
télre szükséges 1200 köbméter
bűk és 1200 köbméter cser tüzi-
fa szállítása iránt folyó évi április
hó 27-én d. e. 10 órakor árlejtést
tart.Kikiáltási-ár: köbméterenként
5 kor. 50 fillér. Összesen 1320
korona.Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.Az árlejtésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.Az írásbeli ajánlatok lezárta
a szóbeli árlejtés megkezdése előtt
nyújtandók be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a bá-
natpénz mellékelve van s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az ár-
lejtési feltételeket ismeri és elfo-
gadja.Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1903. évi április hó
14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.

aljegyző.

ARADON,

Salacz Gyula-utca 2.

Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.Raktáron tartok elsőrendű külső és
belső gumikat és minden a kerék-
párhoz tartozó felszerelési tárgyakat.
Olcsón és jótállás mellett végzek**kerékpár javításokat.**Villanyos csengő és telefon beren-
dezéseket szakszerűen és jótállás
mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

Zálogcédulákat,tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb áron vesz**DEUTSCH IZIDOR**

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLUM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

703

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

VÖRÖS JÓZSEF

paplan és matráczkészítő

Aradon, Deák Ferencz-utca 4. és 5. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. helybeli és vidéki közönséget,
hogy évek óta a Szabadság-téren létezett paplan és matrác-
készítési iparát **Deák Ferencz-utca 4. és 5. szám**
alá helyezte át.

Készít mindennemű

paplan és matráczókata legegyszerűbbtől a legfinomabb minőségben, jutányos áron
és pontos kivitelben. 604

Javítások jutányosan és a legnagyobb gondfordítás mellett elfogadtatnak.

AZ ARADI LLOYD TÁRSULATf. évi április hó 20-án, vasárnap d. u. 2 órakor
tartja saját helyiségében**rendes évi közgyűlését,**

melyre a társulat tagjait tisztelettel meghívja

942

az elnökség.

Tárgysorozat:

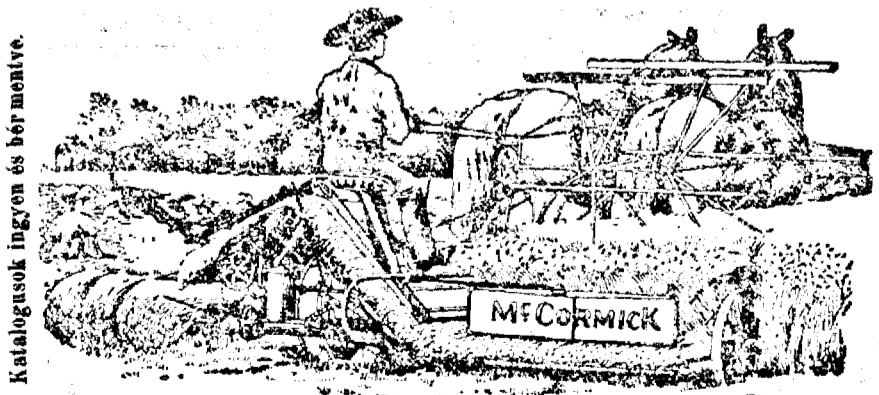
1. A választmány évi jelentésének előterjesztése.
2. A számvizsgáló-bizottság jelentésének előterjesztése és a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Fürst János urral a városi kávéház tulajdonosával kötött bérleti szerződés jóváhagyása.
5. Az 1903. évi költségvetés megállapítása.
6. A tagok netáni indítványai.
7. Társulati elnök, alelnök, 16 választmányi tag és a számvizsgáló-bizottság 3 tagjának három évre való megválasztása.

McCormick Harvesting Machine Company

(Chicago-i aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kévektőtőgép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszá-
gép, szénagyűjtőgép-reblye és „Manilla“ kévektőtőfonalgépgyártmányai.

Évi gyártmány 362.000 gép.

Képviselő: **KOVÁCS SOMA** ur. 2675

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy fiatal leány

elárusítónak vagy irodába ajánkozik. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 911

Ház eladás.

Mikailakán, az országot mentén, egy négy lakásból álló ház eladó. Értekezni lehet Goldschmidt Mihály cégnél, Aradon. 931

A hölgyközönség

szíves figyelmébe ajánlja Varga Kálmán női szabó, Szabadság-tér 3. szám alatt levő jóhírnevű franczia és angol női ruha terméte, a hol a legizlésebb kabátok és kosztümökön kívül készülnek még a legelegánsabb nyári ruhák, blúzok és háziruhák a legolcsóbb árak mellett. Mély tisztelettel Varga Kálmán, női szabó, angol és német szabászati akadémiák volt növendéke. 934

Gurahonczy műmárvány gyárban

két jó házból való fiu tanoncznak felvétetik. Jelentkezhetni a cementgyárban. 897

Május hó 1-ére kiadó!

Üzletnek, műhelynek alkalmas utcái sarok helyiség, lakással együtt kiadó. Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt az udvarban.

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemos ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethhez címzett és Hajós Árpád gyógyszerésztárában Aradon. 1810

Posta cím: Müller J. és fia Arad.

Ruha festészet.

A tavaszi idény beálltával tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint

férfi és női tavaszi felöltők, gallérok (Ceppek),
gyermek kabátkák,

férfi öltönyök, női ruhák

egészben, minden bontás nélkül
festetnek

vagy vegyileg tisztítatnak

Müller J. és Fianál

Aradon,

Asztalos Sándor-utca 2-3. — Forray-utca 4. sz.

Gyár: Halász-utca 29-30.

Posta cím: Müller J. és fia Arad.

Vidéki megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Cséplőgarnitúra

4 lóerejű, szalmafütésre is alkalmas

gőzmozgonynyal

és 42°-os sines

cséplővel,

felszereléssel együtt csaknem teljesen új állapotban, szavatosság mellett készpénzért, esetleg 2-3 évi részletfizetésre is jutányos árban

eladó

Geröcs Béni gépjavító műhelyből Aradon, Választó-utca 12. szám. 936

Értekezhetni Sárossy-utca 4. sz. alatt.

Hegyközségi közgyűlés.

Kuvin hegyközség

szőlőbirtokosai tisztelettel meghívotnak a f. évi április hó 26-án délelőtt 9 órakor Kuvin község tanácsstermében megtartandó

hegyközségi

közgyűlésre.

Tárgy:

1. 1902. évi számadások megvizsgálása és jóváhagyása.
 2. A hegybíráknak és hegyőröknek az országos gazdasági munkás és cselédségély pénztár utján való biztosítása.
 3. Folyó ügyek.
- Kuvin, 1903. évi április hó 15-én.

Halmai Andor.

910 hegyközségi elnök.

Allein echter Balsam
aus der Schatzkammer
des
A. Thierry in Pragrad
1870

Miért szenved ön?

ha biztos kitétele van a gyógyulására minden még oly régi seb is meggyógyul és mentve lesz minden fájdalmas műtétől, ha

Thierry Adolf, egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSÖT

használja kiváló hatásai sebek gyógyulására és fájdalmak enyhítésére felülmulhatatlan. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellfájás ellen gyermekágyasoknál, a tejáradat csökkenésénél, mellkeményedésnél, csúszos állapotoknál, nyílt sebeknél, dagadt lábaknál és csontszu ellen vágás, ezúrák, lösebek és ütéseknél, genyvedéses sebek, Carbunkulus és, minden egyéb sebek ellen. Fagyos testrészeknél, fekvés által előidézett sebeknél, betegseknél, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balzsam és centifolia kenőcse.

Ezen két gyógyszerünkben utólaghatatlan szer nincs kitéve megromlásnak, hanem ellenkezőleg, mentől régebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, ugyisint nem szenvednek sem a fagytól, sem a forrástól, miért is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig eredményt és segítséget hoznak, mindenesetre azonban, hogy nem szabad hamisítványokhoz, vagy érték- és hatástalan ugynevezett porzserűkhez nyulni, mely csak czéltalan pénzkidobás, hanem tartasuk magunkat ezen két régóta bevált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen árthatatlan, világírt szerekhez, melyeket, minden háznál készletben kellene tartani. Ahol nem kapható a valódiság minden ismertetőjével, rendeljünk egyszerűen direkt a következő címzen:

THIERRY (A.) gyógyszerész védangyal-gyógyszertára Pragrad, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Budapesti főraktár: Török J. gyógyszerésztárában, Király-utca, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerésztárában és Bécsben Brády C. gyógyszerésznél. 2714/III.

Uj üzlet!!!

HEGEDÜS GYULA

Uj üzlet!!!

kefe-, ecset-, meszelő- és pipere-áru különlegességek kereskedése Aradon, Andrassy-tér 15. (Herman-palota.)

Van szerencsém a t. közönség szíves tudomására hozni, hogy helyben, Andrassy-tér 15. sz. alatt, a Herman palotában

kefe-, ecset-, meszelő- és pipere-áru üzletet

nyitottam, hol állandóan raktáron tartok ruha-, haj- és fogkefe különlegességeket, mindennemű háztartási-, ipari-, gazdasági- és fenyűzési-keféket, meszelőket és minden e szakmába vágó cikkekkel, ugyisint mindenféle tisztító szert, szarvasbőröket, szivacsokat, bel- és külföldi pipere-árakat, illatszert, mosdó szappanokat, fog-porokat, fogpasztákat, szárvizeket, hölgyporokat, fésűket, stb. stb.

E téren szerzett szakismereteim és előrendű üzleti összeköttetésem képessé tesznek arra, hogy igentisztelt vevőim legkényesebb igényeit is mindig a legjobb gyártmányú iparcikkkel és szolid árak által elégíthessem ki.

Főtörökvésem lesz a nagyérdemű közönség bizalmát kiérdemelni. Magamat szíves pártfogásába ajánlván, maradtam

kiváló tisztelettel:

Hegedüs Gyula.